

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

HÜSNÜHAT DERSİ (I-II-III)

ÖĞRETİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2025

2899848461 - 2899848461 - 2899848461 - 2899848461

İÇİNDEKİLER

1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMEL YAKLAŞIMI	4
1.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VİZYONU	5
1.3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	5
2. HÜSNÜHAT DERSİ (I-II-III) ÖĞRETİM PROGRAMI	5
2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	5
2.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	6
2.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10
2.4. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI	11
2.5. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	12
3. HÜSNÜHAT DERSİ (I-II-III) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN FARKLI DÜZEYLERE AİT ÜNİTELERİ	14
HÜSNÜHAT-I	14
HÜSNÜHAT-II	33
HÜSNÜHAT-III	47

1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

1.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMEL YAKLAŞIMI

Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında geliştirilmiştir. Bu modelde yer alan beceriler, eğilimler ve değerler; bireyin soyut fikirleri ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken zihinsel faaliyetlerinin bir ürünü olarak gerçekleştirilen eylemleri; bireyin kendisi ve çevresi ile olumlu ilişkiler kurabilmesi, duygularını yönetebilmesi ve sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için gerekli olan yeterlilikleri ifade eder. Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programlarında ülkemizin eğitim sisteminde önemli değişiklikler yapmayı hedefleyen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne uygun bir anlayışın benimsenmesi amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programlarının temel yaklaşımı da bu modelin genel ilkelerine uygun olarak şekillenmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre geliştirilen Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programları öğrencilerin

- Bütüncül öğrenme yaklaşımı doğrultusunda sanat dallarıyla ilgili bilgilerin yanı sıra, bunların uygulama becerileri, sosyal sorumluluk bilinci, millî ve kültürel değerlere bağlılık, çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanmalarını,
- İslam'ın adalet, saygı, sorumluluk, merhamet gibi evrensel değerlerini temel alarak bu değerlere bağlı ve topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerini,
- Ahlakî bilinç ve estetik bakış açısına sahip olarak aksiyolojik olgunluğun gereklerini yerine getirme iradesini göstermelerini,
- Mesleki hayata ve yükseköğretime en iyi şekilde hazırlanmalarını sağlayacak bilgi ve becerileri kazanmalarını,
- İlmî düşüncüyü benimsemelerini, araştırma yapma becerilerini geliştirmelerini ve bilgiye ulaşma yollarını öğrenmelerini,
- Sistem okuryazarlığı düşüncesine uygun olarak sanat okuryazarlığı ve kültür okuryazarlığına sahip, günümüz teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilen bireyler olarak yetişmelerini,
- Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirerek vatan sevgisi, millet bilinci ve manevi değerlere bağlı bireyler olarak yetişmelerini hedefler.

Bu anlayışın somut olarak ortaya çıkması için Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programlarında

- Türk-İslam sanatlarının İslam medeniyeti ile olan bağının değerlendirilmesi için İslam dininin temel kaynaklarının incelenmesi,
- Türk-İslam sanatlarıyla ilgili teorik bilgilere ulaşma yollarının sunulması,
- Türk-İslam sanatlarının usulüne uygun olarak yerine getirilebilmesi için takip edilecek süreçlerin açıklanması ve uygulanması,
- Türk-İslam sanatları konularının İslam dünyası ve Türkiye bağlamında incelenmesi için sosyal bilimler alanından destek alınması,
- Sanat alanıyla ilgili becerilerin uygulama boyutu ile birlikte ele alınmasına vurgu yapılması,
- Öğrencilere mesleki alanda ve günlük hayatta gerekli olan bilgi ve becerilerin yanı sıra problem çözme, iletişim, ekip çalışması gibi genel yetkinliklerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında hazırlanan Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programları; öğrencilerin sanatsal pratikler, dinî bilgi ve değerlere sahip olmalarının yanında çağın gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip, topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerini hedeflemektedir. Bu sayede öğrenciler hem dinî ve mesleki hayatlarında hem de yükseköğretimde başarılı olabileceklerdir.

1.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VİZYONU

Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programlarının vizyonu; Anadolu imam hatip lisesi mezunlarının Türk-İslam sanatlarının teori ve uygulama boyutlarına hâkim, yükseköğretim süreçlerine katılmaya hazır, “yetkin ve erdemli insan” olma yolunda gelişimlerini sürdüren öğrenciler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

1.3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ TÜRK-İSLAM SANATLARI DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Anadolu imam hatip lisesi Türk-İslam sanatları dersleri öğretim programının amaçları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve 32. maddesinde belirtilen imam hatip liselerinin tanımı ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’ne uygun olarak öğretim programlarında ortaya konulan İslam’ın bedii (estetik) boyutu çerçevesinde

- İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştiren,
- İslam’ın temel kaynaklarını tanıyan,
- İslam medeniyetinin birikimlerini anlama ve özümseme konusunda temel dinî kaynaklara başvurabilen,
- Hz. Muhammed’i (sav) model alan,
- araştıran, sorgulayan ve edindiği bilgiler ışığında aklını kullanarak problemlere çözüm üretebilen,
- Türk-İslam sanatları uygulama becerisi kazanan,
- görsel, sanat, bilgi ve kültür okuryazarlık becerilerini kullanan,
- Türk-İslam sanatlarının öğreniminde azimli, sabırlı ve kararlı davranan, bunları günlük hayatına yansıtan, aksiyolojik olgunluğa erişmiş bireyler yetiştirmektedir.

2. HÜSNÜHAT DERSİ (I-II-III) ÖĞRETİM PROGRAMI

2.1. ÖĞRETİM PROGRAMININ TEMEL YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Gelenekli sanatlar, değerlerin aktarımında öncü unsurlardan biridir. Geleneksel Türk-İslam sanatları, Türk toplumunun oluşturduğu kültürel ve tarihî mirasın yapıtaşlarından biri olmakla beraber yeni nesillere bu zengin kültürün aktarılmasında köprü vazifesi görmektedir. Kur’an-ı Kerim’in yüceliği ve ona gösterilen ihtiram, tamamıyla İslâm’a özgü olan hüsnühattın doğmasına vesile olmuştur. Burada maksat okunan âyetlerin yaşattığı işitsel deneyime estetik görsel bir deneyim eklemektir. Kur’an-ı Kerim’in nüzul süreciyle birlikte Arap alfabesi gelişmiş ve günümüze kadar çeşitli aşamalardan geçerek sanatsal bir boyut kazanmıştır. Hüsnühat şeklinde ifade edilen bu sanat Emeviler, Abbasiler, Memlûklüler, Selçuklular ve özellikle de Osmanlılar döneminde gelişmiş, kaideleri netleşmiş ve olgunluk kazanmıştır. Başta Mushaf olmak üzere levha, çeşme, mezar taşı, cami gibi mimari ve tarihî alanlarda çeşitli üslûp ve boyutlarda kullanılmış olan hatlar, tezyin unsuru olmakla birlikte temsili ve tebliğ edici bir görev icra etmesi bakımından ayrıca önem arz etmektedir. Son dönemlerde hüsnühata olan ilginin giderek artması ve genç neslin millî kültürümüzle bağ kurarak hat sanatını doğru bir şekilde tanımalarını ve uygulamalarını sağlayabilme gayesi, bu sanatın öğrenimine ve öğretimine olan ihtiyacı da beraberinde getirmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programları ortak metni esas alınarak hazırlanan Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı’nın temel yaklaşımı; merak, odaklanma, muhakeme, sorumluluk, bağımsızlık, sistematiklik gibi eğilimleri harekete geçirerek öğrencileri düşünsel beceriler (gözlemlleme, bilgi toplama, çözümleme, özetleme, karşılaştırma, karar verme, yansıtma ve yapılandırma) ve okuryazarlık becerileri (bilgi, görsel, kültür ve sanat okuryazarlığı) açısından desteklemek ve geliştirmektedir. Öğretim programı sevgi, saygı, vatanseverlik, sorumluluk, estetik, dostluk, çalışkanlık, sabır, saygı, tasarruf, duyarlılık gibi değerleri öğrencilerin bireysel ve toplumsal yaşamlarının bir parçası hâline getirmelerine rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda bilgi, duygu ve davranış arasındaki uyuma odaklanarak öğrencileri sahip oldukları teorik bilgileri kullanma ve yeni durumlara uyarlama konusunda desteklemektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Hüsnühat (I-II-III) Öğretim Programı ile öğrencilerin

1. Hüsnuhat sanatının tarihî gelişimi ve günümüzdeki durumunu özetleyebilmeleri,
2. Hüsnuhat sanatı, temel kaynakları (müzeler, kütüphaneler ve yaşayan hat üstatları/sanatçıları), öğretimi, meşk ve ica-zet usulüne dair terminoloji ve kavramlar hakkında bilgi toplayabilmeleri,
3. Hüsnuhat sanatının kullanım alanlarını gözlemleyebilmeleri,
4. Hüsnuhatta kullanılan malzemeler ve kullanım alanlarını çözümleyebilmeleri,
5. Hüsnuhatta kullanılan yazı çeşitleri hakkında bilgi toplayabilmeleri ,
6. Rika ve sülüs harf, kelime ve cümleleri meşk murakkasındaki örneklerle tam uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri,
7. Rika ve sülüs hattında yazılacak metin hakkında karar verebilmeleri, metni hüsnuhat ile yazarak ürüne dönüştürebilmeleri, yazının bezenmesi ve çerçevesiyle sanatsal ürün oluşturabilmeleri,
8. Sanat-estetik ilişkisi hakkında bilgi toplayabilmeleri,
9. Hüsnuhattın estetik kriterlerini özetleyebilmeleri,
10. Hüsnuhattın diğer ilim ve sanat dallarıyla olan ilişkisini yapılandırabilmeleri ,
11. Meşhur hattatlardan bazıları ve Türklerin hat sanatına hizmetleri hakkında bilgi toplayabilmeleri
12. Somut ve somut olmayan miras değerlerini kavramaları ve bu değerlere yönelik koruma bilinci geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

2.2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Hüsnuhat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nda hüsnuhat-I düzeyi, hüsnuhat dersini seçmeli olarak alan tüm Anadolu imam hatip liselerinde uygulanmak üzere hazırlanmıştır. hüsnuhat-II ve hüsnuhat-III düzeyleri ise yalnızca "Geleneksel ve Çağdaş Görsel Sanatlar Programı/Projesi" uygulayan Anadolu imam hatip liselerinde, 2 ve 3. öğretim yıllarında seçilmesi hâlinde uygulanmak üzere geliştirilmiştir."

1. Hüsnuhat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nda hüsnuhat-I olarak ifade edilen düzey, hüsnuhat dersini seçmeli olarak alan bütün Anadolu imam hatip liselerinde; hüsnuhat-II ve hüsnuhat-III olarak ifade edilen düzeyler ise sadece "Geleneksel ve Çağdaş Görsel Sanatlar Programı/Projesi" uygulayan Anadolu imam hatip liselerinde bu dersin 2 ve 3. yıllarda seçilmesi halinde uygulanmak üzere geliştirilmiştir.
2. Hüsnuhat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nda eğitim-öğretim süreçleri; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile hedeflenen öğrenci profiline uygun, millî ve manevî değerlerimizi tanıyan, geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak geleceğe yön veren, yetkin ve erdemli öğrencilerin yetiştirilmesine hizmet edecek şekilde planlanır ve yürütülür. Bu kapsamda sevgi, saygı, iletişim ve vefa bağlarını güçlendiren; vatan, millet, bayrak, estetik, sanat, kültür gibi millî birlik ve beraberliği pekiştiren değerlerin öğrencilerin zihninde güçlü bir şekilde yer etmesine özen gösterilir.
3. Öğretim programı, beceri temelli olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede kitap yazımında ve öğrenme-öğretme yaşantılarında programda yer verilen becerilerin, süreç bileşenlerinin, değerlerin, eğilimlerin ve anahtar kavramların bütüncül bir şekilde kazandırılmasına özen gösterilir.
4. Öğretim programında "İçerik Çerçevesi" bölümünde konu başlıklarına yer verilmiştir. Konu alt başlıkları, "öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri" ve "öğrenme-öğretme yaşantıları" esas alınarak ders kitabı yazarları tarafından oluşturulabilir.
5. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilir. Bilgi ve becerilerin ölçülmesiyle değerlendirilmesinde ilgi çekici konulara, öğrencilerin becerilerini gözlemleyebileceği performans görevlerine yer verilir. Hüsnuhat uygulamaları meşk örneğine benzetebilme, harfleri doğru ölçülerinde yazabilme, harfleri satır düzeninde yerleştirebilme, açısız dengeli ve kalemin çizgi kalitesini sağlayabilme estetik kıstaslarına göre değerlendirilecektir. Öğrenciye yönelik yargısal nitelik taşımayan ve motive eden geri bildirimler sağlanır.
6. Öğrenme-öğretme uygulamalarında bazı bölümlerde "İstenir/İstenebilir" şeklinde iki farklı kullanım görülebilir. Öğretmenler ve ders kitabı yazarları için "İstenir" ifadesinde içerik çerçevesine ve öğrenme çıktılarına işaret eden bölümlerde tercih söz konusu değilken öğretim yöntemleri veya ölçme ve değerlendirme süreçlerinde konunun ve sınıfın şartları göz önünde bulundurularak tercihte bulunulabilir.
7. Türkçenin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilir.
8. Öğretim programında ve ders kitabında alana özgü kelime, kavram ve tamlamalar, Talim ve Terbiye Kurulu mütalaası

ile uygulamaya konulan "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu"na göre yazılır. Sınıf içi uygulamalarda da öğretmenler bu kılavuza göre hareket etmelidir. İlgili kılavuz ve ekinde bulunmayan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımı ve kullanımında ise kılavuzda belirtilen ilke ve esaslara uyulur.

9. Programda her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.
10. Öğrenme-öğretme yaşantılarında çevre faktörlerine, eğitim ortamına, öğrencilerin gelişim düzeylerine, sanat ve kültürel bilgi seviyelerine göre onları aktif kılan yöntem, teknik ve stratejiler kullanılır.
11. Programda öğrencilere kazandırılması hedeflenen becerilerin gerçekleşmesi için çevre şartları ve imkânları elverdiği ölçüde öğrencilerin dinî, tarihî ve kültürel mekânları yerinde tanımaları sağlanır.
12. Ünite içeriklerinin özelliğine göre ayet ve hadislerden, yazılı edebiyatımızdan faydalanılır.
13. Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı, haftalık 2 ders saati esas alınarak hazırlanmıştır. Ders saatinin öğretim programında öngörülen ders saatinden az veya fazla olması durumunda dersin genel ve özel amaçları, öğrenme çıktıları ve öğrenme-öğretme uygulamaları dikkate alınarak zümre öğretmenler kurulunca planlama yapılır.
14. Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nın I. seviyesi için ders kitabı/eğitim aracı hazırlanır. Öğretim programının II ve III. seviyeleri uygulamaya yönelik etkinlikleri içermesi nedeniyle ders kitabı/eğitim aracı hazırlanmaz. Bu seviyelerdeki dersler, zümre öğretmenlerince karar verilen ve öğretim programına göre hazırlanan materyaller kullanılarak yürütülür.

Programlar Arası Bileşenler

Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nda yer alan eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri bütünsel bir şekilde kullanılmış; öğrenme-öğretme uygulamalarında bu unsurların öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağına dair örneklerle yer verilmiştir.

Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Program, temel bileşenleri aracılığıyla öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişimine vurgu yapmış; öğrencilerin tüm varlık unsurlarıyla maddî ve manevî açıdan bütüncül bir birey olarak yetiştirilmesini hedeflemiştir. Bu sebeple programda öğrencilerin bilgi, beceri ve değer kazanımları ile öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri teşvik edilmiştir.

İçerik Çerçevesi

- Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi bölümünde ünite kapsamında öğretilecek konuların ana başlıklarına yer verilmiştir. Programda içerik; öğrenme çıktılarından bağımsız birer bilgi yığını olarak değil öğrenmeyi gerçekleştirmek, öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, beceri ve değer kazanmasını sağlamak için sistemli bir şekilde kullanılması gereken araçlar ve süreçte yararlanılacak konular olarak ele alınmaktadır. Ayrıca öğretim programının içeriğinde ele alınan konu başlıkları için öğrenme-öğretme uygulamaları önerilmiştir.
- Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi oluşturulurken konu alanındaki geleneksel yaklaşımlar, öğrencilerin ihtiyaçları ve yeni gelişmeler temel alınarak konular, öğrencilerin gelişimsel özelliklerine dikkat edilerek uygun yaş/kademelere göre ele alınmaya çalışılmıştır.

Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nın ölçme ve değerlendirme uygulamaları bölümünde ölçme amacına ve öğrenme çıktısına yönelik öğrenme kanıtları bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme sürecinin etkililiğinin anlaşılması için önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrenme-öğretme sürecinde öğrenci gelişiminin takip edilmesi ve uygulanan öğretim yöntemlerinin etkililiğinin belirlenmesine rehberlik edecek şekilde sonuç değerlendirmesi yanında süreç değerlendirmesini de dikkate alan bir bağlamda tasarlanmıştır. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda bütün öğrenciler için aynı derecede geçerli bir ölçme ve değerlendirme aracından söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle öğrenci performansının belirlenmesi için çeşitli ölçme araç ve yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıtı ihtiyaç duyulmaktadır.

- Programda öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirilebileceği, öğrenciyi öğrenmeye motive edecek öğrenme-öğretme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değer-

lendirme araçları kullanılmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların programın tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir.

- Programda verilen öğrenme çıktılarına ilişkin öğrenme kanıtlarının sunulmasına çalışılmıştır. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğrenme-öğretme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmemiştir.
- Programda verilen ölçme ve değerlendirme araçları ve yöntemleri örnek niteliğindedir. Öğretmenler ve kitap yazarları ölçmenin amacına ve öğrenme çıktısına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanabilirler.
- Programda ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin çeşitliliğine önem verilmiş, bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öte yandan öğretmenlerin öğrenme çıktıları, içerik ve öğrenme-öğretme uygulamaları doğrultusunda kendi yaklaşımlarını belirlemelerine imkân sağlanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenler; açık uçlu, kısa cevaplı, eşleştirme, çoktan seçmeli, doğru-yanlış madde türleri, gözlem formları, kontrol listesi, derecelendirme ölçekleri, dereceli puanlama anahtarları (rubrik), çalışma yaprakları, yapılandırılmış grid gibi tamamlayıcı ölçme araçlarından yararlanabilirler. Ayrıca çıkış kartı, T diyagramı, karşılaştırma tabloları gibi araçlar ile performans görevi, proje ve yazılı-sözlü sınavlar kullanılabilir; öz, akran ve grup değerlendirme formları aracılığıyla öğrencilerin değerlendirme sürecine etkin katılımı sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

- Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nın öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, mesleki, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarının yıl boyunca gerçekleştirilmesiyle ilgili farklı öğrenme ortamları, öğretim yaklaşımları ve materyallerinin kullanımına yönelik örnek uygulamalara yer verilmiştir. Öğrenci merkezli etkinlikler aracılığıyla öğrencilerden ders kapsamında edindiği bilgi, beceri ve değerleri çoklu bakış açısıyla ele almaları beklenmektedir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan öğretim stratejileri (sunuş, buluş ve araştırma-inceleme yoluyla öğretim) kullanılmalıdır. Bu stratejiler kapsamında anlatım, tartışma, örnek olay, problem çözme, drama, bireysel çalışma, grup çalışması, beyin fırtınası, gösteri, soru cevap, benzetim, eğitsel oyunlar, altı şapkalı düşünme, sözlü tarih, yerel tarih, müze gezisi, proje vb. öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Bu bağlamda öğretim programının öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde öğretmenlere ve ders kitabı yazarlarına örnek olması amacıyla çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine de yer verilmiştir.
- Öğrenme ortamları ve öğretim yaklaşımlarıyla birlikte görsel, işitsel, görsel-işitsel ve teknoloji destekli vasıtalarla öğrencilerin ilgili becerileri kazanmaları sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilerek sınıfa taşınmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle daha fazla etkileşime girerek zengin öğrenme yaşantıları edinmelerine imkân sağlayacak şekilde kurgulanmıştır. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamlarının (sınıflar, okul kütüphaneleri, laboratuvarlar, beceri ve tasarım atölyeleri, okul bahçeleri vb.) yanı sıra okul dışı öğrenme ortamlarından da (dinî ve tarihî mekânlar, kütüphaneler, müzeler, millî parklar, kültür merkezleri, bilim ve sanat merkezleri, araştırma enstitüleri, resmî ve özel kurum ya da kuruluşlar, sergiler vb.) olabildiğince yararlanılmalıdır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktısının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları, ekonomik gibi belirleyici unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamaları (EBA, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından geliştirilen dijital platformlar, akıllı telefon ve tablet uygulamaları çevrim içi paylaşım platformları vb.) ile ulusal ve uluslararası projeler imkânlar çerçevesinde öğrenme-öğretme süreçlerine dâhil edilmelidir. Bununla birlikte millî ve dinî günler, bayramlar, önemli olaylar ile belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin millî ve manevi bilinçleri geliştirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında beceri öğretimine önem verilmiştir. Öğrenme çıktıları doğrultusunda kavram, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileriyle birlikte ele alınan alan becerileri; içeriğin öğrenciler tarafından öğrenilmesi sırasında kullanılacak öğretim kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin belirlenmesinde önemli rol oynar. Örneğin sentezleme becerisinde kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçları ile bilgi toplama becerisinde kullanılacak araçlar farklılık gösterecektir.

- Öğrenme-öğretme uygulamalarında kavram öğretimine yönelik etkinlikler önemsenmiştir. Programda soyut içeriği somutlaştırmak, olası kavram yanılgısı ve kargaşasının önüne geçmek, üst düzey akademik başarı sağlamak, doğru anlama, öğrenmeye yardımcı olmak gibi nedenlerle kavram öğretim materyallerinin kullanılması istenmektedir. Bu sebeple öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerine uygun olarak kavram haritası, kavram ağı, anlam çözümleme tablosu, kavram bulmacası, kavram karikatürü, kavramsal değişim metni gibi materyallere yer verilmesi önerilmiştir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında değerler öğretimine yönelik önerilerde de bulunulmuştur. Öğrenme-öğretme sürecinde değerlerin öğrencilere kazandırılması, uygun yer ve zamanda bu değerlerin edinilmesini sağlayacak yaşantıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşantılara aktif olarak katılmasıyla gerçekleştirilmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerler dışında örtük program anlayışı aracılığıyla okul çevresindeki toplumsal ve kültürel özellikler ile öğrenci özellikleri gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak öğretim programı kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programdaki değerlere uygun öğrenme-öğretme uygulamaları oluşturmanın yanında öğrencilerde değerlerin içselleştirilmesine de dikkat edilmeli, değerler eğitiminde farklı yaklaşımlardan yararlanılmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğretmenler; gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir “uzman”, öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemeye ve yönlendirmeye yardımcı bir “rehber” olmalı ve uygun öğrenme ortamlarını sağlamada etkin görev üstlenmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktısına uygun köprü kurmalı; öğretim kuram, model, strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken hem öğrencilerin bütüncül gelişimlerini hem de öğrenmelerin kalıcı ve etkili bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme süreçlerini zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerini dikkate almak suretiyle öğretmenler; harita, resim, fotoğraf, musiki, minyatür, gravür, hat, edebiyat, mimari, tiyatro, sinema gibi unsurlar ile geleneksel ve/veya modern sanat ürünlerini kullanmalıdır. Ayrıca öğretmenler öğrenme çıktılarına uygun olarak anı, biyografi, efsane, fıkra, gezi yazısı, hikâye, makale, marş, mektup, tarihî roman, siyasetname, söylev, şarkı, türkü, şiir, deyiş, tiyatro gibi edebî türlerden faydalanmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarının gerçekleştirilmesinde temel dinî kaynakların kullanılması önemlidir. Bu bağlamda öğrenme-öğretme uygulamalarında içerik çerçevesinin daha iyi aktarımına imkân veren ayet meallere ve hadislerle yer verilmelidir. Ayet, ayet mealleri ve hadis metinleri seçiminde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan kaynaklar esas alınmalı, bunun yanı sıra literatürde kabul gören eserlere başvurulmalıdır. Ancak bu kaynaklar kullanılırken telif hakları ve etik kuralları göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle dijital kaynakların kullanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır.

Farklılaştırma

- Hüsnühat Dersi (I-II-III) Öğretim Programı’nda farklılaştırma bölümü, her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerini tanıyarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölüm ders kitaplarında yer almayacaktır. Bu bölümde öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarlama yaklaşımlarının ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.
- Program, okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken özel gereksinimli ve akranlarına göre farklı özellikleri olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- Farklılaştırma, zenginleştirme ve destekleme bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmek için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Destekleme ise öğrenme-öğretme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene önerilerin sunulduğu bölümdür. Programda zenginleştirme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamaları üzerine “konu, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme” açısından daha üst düzey etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır. Desteklemede ise mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiş, öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmeni ve akranlarıyla birlikte gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmıştır.

2.3. ÜNİTE ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

HÜSNÜHAT-I ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Hüsnühattın Tanımı ve Temel Malzemeleri	3	8	11
2. Hüsnühat Öğretim Metodu	4	14	20
3. Hüsnühattın Doğuşu ve Gelişimi	4	20	28
4. Hüsnühat Eserleri	2	16	22
5. Hüsnühat Levhası Hazırlama	3	10	13
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	16	72	100

HÜSNÜHAT-II ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Hüsnühat Malzemelerinin Hazırlanması	2	12	16
2. Hüsnühat Tarihi	2	30	42
3. Hüsnühattın Estetik Boyutu	4	16	22
4. Hüsnühat Levhası Hazırlama	3	10	14
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	11	72	100

HÜSNÜHAT-III ÖĞRETİM PROGRAMI

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Hüsnühatla İlgili Kavramlar	2	12	17
2. Hüsnühattın Uygulama Alanları	2	22	31
3. Hüsnühattın Diğer Disiplinlerle İlişkisi	2	22	30
4. Hüsnühat Levhası Hazırlama	3	12	16
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
Toplam	9	72	100

2.4. KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

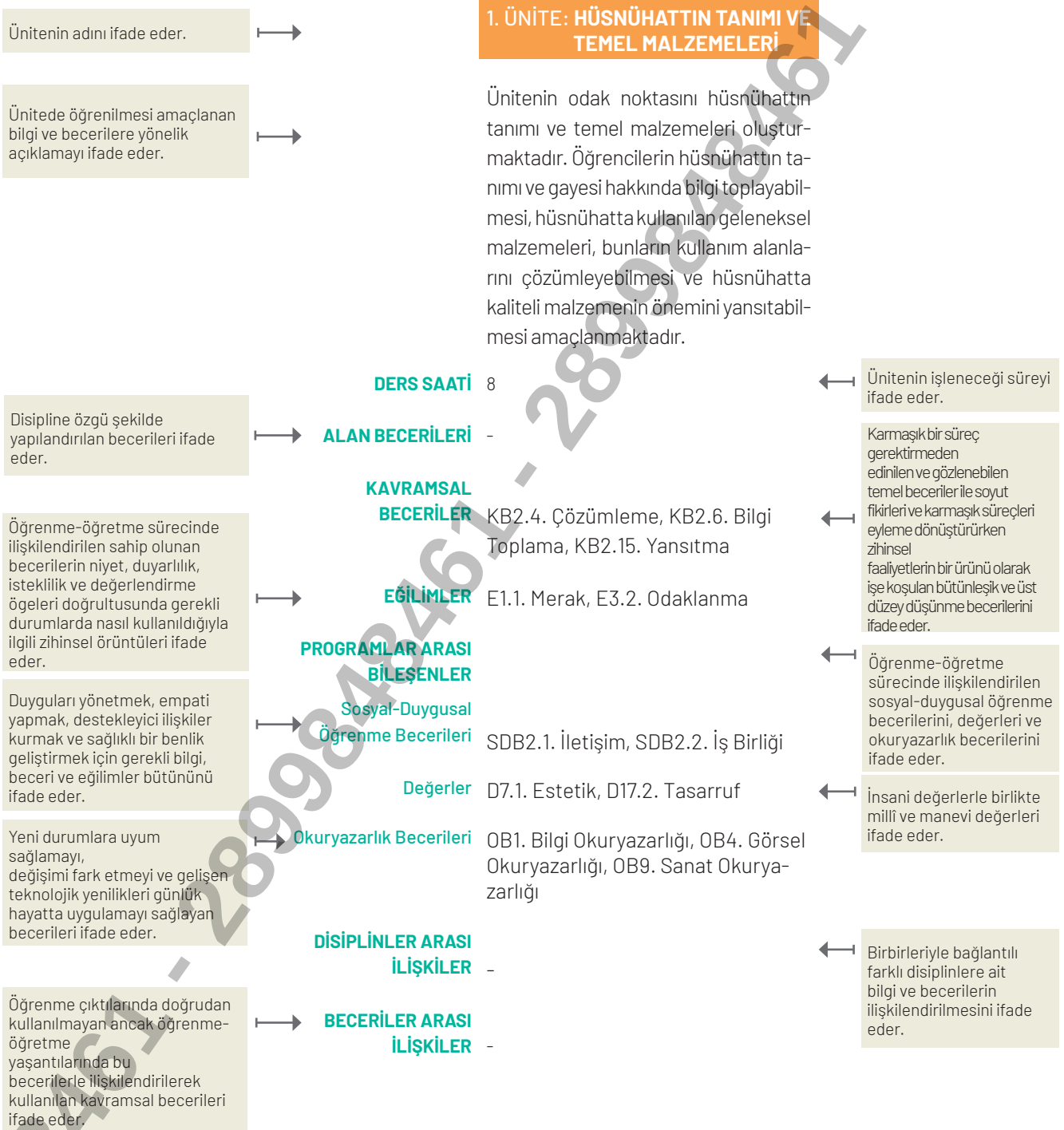
DERS KİTABI	FORMA SAYILARI**	KİTAP EBATLARI
Hüsnühat-I	9-11	19,5 cm X 27,5 cm

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. faaliyetler için ayrılan süredir. Söz konusu faaliyetler için ayrılan süre eğitim öğretim yılı başında planlanır ve yıllık plarlarda ifade edilir.

** Forma sayıları alt ve üst sınır olarak belirlenmiştir.

2.5. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

Hüsnühât Dersi (I-II-III) Öğretim Programı'nda ünitelerin yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar şematik olarak aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.	→	ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	HH.1.1.1. Hüsnuhatten tanımı ve gayesi hakkında bilgi toplayabilme a) Hüsnuhatten tanımı ve gayesiyle ilgili bilgi toplayacağı kaynakları belirler. b) Belirlediği kaynaklardan hüsnuhatten tanımı ve gayesiyle ilgili bilgileri bulur. c) Bulduğu bilgileri doğrular. ç) Doğrulan bilgileri kaydeder.	→	HH.1.1.1. Öğrenme çıktı numarası → Ünite Numarası → Düzeyi → Ders kodu
Hüsnuhat-I dersi 1. ünitenin 1. öğrenme çıktısına ait süreç bileşenlerini ifade eder.	→				
Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.	→	İÇERİK ÇERÇEVESİ	Hüsnuhatten Tanımı ve Gayesi Hüsnuhatten Malzemeleri ve Kullanım Alanları Hüsnuhatta Malzeme Kalitesinin Önemi		
Disipline ait başlıca anahtar kavramları ifade eder.	→	Anahtar Kavramlar	hokka, hüsnuhat, kâmiş kalem, meşk murakkası		
		ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)	Öğrenme çıktıları; tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid, kısa cevaplı, çoktan seçmeli ve açık uçlu sorular, çıkış kartları ile değerlendirilebilir.	→	Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.
Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	→	ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI			
		Temel Kabuller	Öğrencilerin hüsnuhatten güzel yazı sanatı olduğunu ve kendine özgü klasik malzemelerle icra edildiğini bildikleri kabul edilmektedir.	→	Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgileri ve/veya becerileri ifade eden temel kabullerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.	→	Ön Değerlendirme Süreci	"Hat sanatı ifadesi zihninizde neler canlandırıyor, hat sanatı nasıl ortaya çıkmış olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin ön bilgileri belirlenebilir.		
		Köprü Kurma	Günlük yaşamda karşılaşılan dinî ve tarihî yapılarındaki ve mezar taşı kitabelerindeki yazılar ile Kur'an-ı Kerim'de yer alan yazılar arasındaki benzerliklere soru cevap yöntemiyle dikkat çekilerek köprü kurulabilir.	→	Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük yaşam deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	→	Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	HH.1.1.1 Öğrencilerin hat sanatıyla ilgili merak ettiklerini sormaları sağlanır. Konuyla ilgili detaylı bilgilere ulaşmak için kullanılacak kaynaklar belirlenir. Belirlenen kaynaklardan hüsnuhatten tanımı ve gayesiyle ilgili bilgiler tespit edilir (OB1) . Bu süreçte grup çalışması tekniği kullanılabilir (SDB2.2) . Hüsnuhatten tanımı ve gayesine dair yapılandırılmış bir metin öğrencilere sunulur. Toplanan bilgilerin doğruluğu sunulan metinden hareketle kontrol edilir ve bu bilgileri kaydedilir. Bu süreçte 3-2-1 kartları kullanılabilir. Öğrencilerden hüsnuhatten tanımı ve gayesini kendi ifadeleriyle açıklamaları istenir (D7.1) . Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları, bilgi haritaları ve öğrenme günlükleri kullanılabilir.		
Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinleşmiş öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.	→	FARKLILAŞTIRMA			
		Zenginleştirme	Öğrencilerden hat sanatında kullanılan kalem çeşitleriyle ilgili görsel bir sunum hazırlamaları veya kâmiş kalemlerini kendileri açarak kullanıma hazır hâle getirmeleri istenebilir.	→	Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.
Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.	→	Destekleme	Öğrenciler hokkayı hazırlarken likayı şişeye kendisi yerleştirebilir, mürekkebi ilave ederken ve kıvamını ayarlarken öğretmeni tarafından desteklenebilir.		
		ÖĞRETMEN YANSITMALARI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.	→	Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

3. HÜSNÜHAT DERSİ (I-II-III) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN FARKLI DÜZEYLERE AİT ÜNİTELERİ

HÜSNÜHAT-I

1. ÜNİTE: HÜSNÜHATTIN TANIMI VE TEMEL MALZEMELERİ

Ünitenin odak noktasını hüsnühattın tanımı ve temel malzemeleri oluşturmaktadır. Öğrencilerin hüsnühattın tanımı ve gayesi hakkında bilgi toplayabilmesi, hüsnühatta kullanılan geleneksel malzemeleri, bunların kullanım alanlarını çözümleyebilmesi ve hüsnühatta kaliteli malzemenin önemini yansıtabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 8

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.15. Yansıtma

EĞİLMİLER E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D7.1. Estetik, D17.2. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.I.1.1. Hüsnehattın tanımı ve gayesi hakkında bilgi toplayabilme

- a) Hüsnehattın tanımı ve gayesiyle ilgili bilgi toplayacağı kaynakları belirler.
- b) Belirlediği kaynaklardan hüsnehattın tanımı ve gayesiyle ilgili bilgileri bulur.
- c) Bulduğu bilgileri doğrular.
- d) Doğruladığı bilgileri kaydeder.

HH.I.1.2. Hüsnehattın malzemeleri ve kullanım alanlarını çözümleyebilme

- a) Hüsnehattın malzemeleri ve kullanım alanlarını belirler.
- b) Hüsnehattın malzemeleri ve kullanım alanlarıyla olan ilişkilerini belirler.

HH.I.1.3. Hüsnehatta malzeme kalitesinin önemini yansıtabilme

- a) Hüsnehatta malzeme kalitesinin önemiyle ilgili deneyimlerini gözden geçirir.
- b) Deneyimlerine dayalı çıkarım yapar.
- c) Çıkarımlarını değerlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüsnehattın Tanımı ve Gayesi

Hüsnehattın Malzemeleri ve Kullanım Alanları

Hüsnehatta Malzeme Kalitesinin Önemi

Anahtar Kavramlar

hokka, hüsnehat, kâmiş kalem, meşk murakkası

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, kelime ilişkilendirme testi, kısa cevaplı sorular, doğru yanlış soruları, çıkış kartları, bilgi haritaları, yansıtıcı öğrenme günlükleri ve boşluk doldurma kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak hüsnehattın malzemeleri ve kullanım alanlarıyla ilgili bir sınıf panosu/sunum hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, çözümleme, özgünlük, doğruluk, içerik sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hüsnehattın güzel yazı sanatı olduğunu ve kendine özgü klasik malzemelerle icra edildiğini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Hat sanatı ifadesi zihninizde neler canlandırıyor, hat sanatı nasıl ortaya çıkmış olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin ön bilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Günlük yaşamda karşılaşılan dinî ve tarihî yapılarıdaki ve mezar taşı kitabelerindeki yazılar ile Kur'an-ı Kerim'de yer alan yazılar arasındaki benzerliklere soru cevap yöntemiyle dikkat çekilerek köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

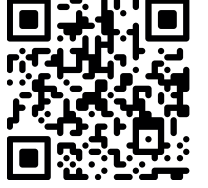
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden hat sanatında kullanılan kalem çeşitleriyle ilgili görsel bir sunum hazırlamaları veya kamış kalemlerini kendileri açarak kullanıma hazır hâle getirmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrenciler hokkayı hazırlarken likayı şişeye kendisi yerleştirebilir, mürekkebi ilave ederken ve kıvamını ayarlarken öğretmeni tarafından desteklenebilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: HÜSNÜHAT ÖĞRETİM METODU

Ünitenin odak noktasını hüsnühattın öğretim metodu oluşturmaktadır. Öğrencilerin hüsnühattın temelini oluşturan meşk usulü ve icazet hakkında bilgi toplayabilmeleri amaçlanmaktadır. Öğrencilerin hattatlığın şartlarını çözümleyebilmeleri, hüsnühat öğrenmenin faydalarıyla ilgili bilgi toplayabilmeleri ve rika harflerinden örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri hedeflenmektedir.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim

Değerler D3. 1. Çalışkanlık, D12.3. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.1.2.1. Hüsnuhat meşk usulü ve icazet hakkında bilgi toplayabilme

- a) Hüsnuhat meşk usulü ve icazet alınmasıyla ilgili kullanacağı kaynakları belirler.
- b) Kaynaklardan bilgileri bulur.
- c) Bulduğu bilgileri doğrular.
- ç) Doğruladığı bilgileri kaydeder.

HH.1.2.2. Hattatlığın şartlarını çözümleyebilme

- a) Hattatlığın şartlarını sıralar.
- b) Hattatlığın şartları arasındaki ilişkileri inceler.

HH.1.2.3. Hüsnuhat öğrenmenin faydaları hakkında bilgi toplayabilme

- a) Hüsnuhat öğrenmenin faydaları hakkında bilgi toplayacağı kaynakları belirler.
- b) Kaynaklardan ilgili bilgileri bulur.
- c) Bulduğu bilgileri doğrular.
- ç) Doğruladığı bilgileri kaydeder.

HH.1.2.4. Rika harfleriyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüsnuhat Meşk Usulü ve İcâzet
Hattatlığın Şartları
Hüsnuhat Öğrenmenin Faydaları
Rika Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

hattat, icazet, meşk

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; bilgi haritası, bilgi kartları, çıkış kartları, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorularla değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak hattatlık icazetnamelerini incelemeleri ve inceledikleri içerikleri tanıtan broşür hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hüsnuhattın kendine özgü bir öğretiminin olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

İcazet sözcüğüyle ilgili kelime ilişkilendirme testi üzerinden öğrencilerin ön bilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma Usta-çırak ilişkisi ile başarılı bir hattat olmak arasında ilişki kurulabilir.

İcazetnameler ile günümüzdeki diplomalar arasındaki benzerlikler üzerine öğrencilerin fikir paylaşmasına imkân verilerek günlük yaşamla bağ kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları HH.I.2.1

Etkileşimli tahta veya görseller aracılığıyla öğrencilere bir icazet örneği gösterilir **(E1.1)**. Öğrencilerin örnekle ilgili düşüncelerini paylaşımları istenir **(OB4)**. Hüsnühatta meşk usulü ve icazet alınmasıyla ilgili başvurulacak kaynaklar belirlenir **(OB1)**. Öğrencilerin belirlenen kaynaklardan bilgi toplamalarına imkân sağlanır. Toplanan bilgilerden hareketle öğrenciler öğretmen rehberliğinde her sanatın öğretilmesinde olduğu gibi hat sanatının da kendine özgü bir öğretim metodunun olduğu bilgisini doğrular ve kaydeder. Öğrenciler düşün-eşleş-paylaş tekniğini kullanarak öğrendiklerini arkadaşlarıyla paylaşabilir **(SDB2.1)**. Bu süreçte günümüzde yaşayan meşhur hattatlardan birinin hayatını anlatan bir video izletilebilir. Geçmişte yaşamış ve nitelikli eserler vermiş hattatların (Hafız Osman, Hamit Ayaç, Hasan Çelebi gibi) özverili ve planlı çalışmalarına yer verilir **(D3.1)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında bilgi kartları, bilgi haritaları, kısa cevaplı sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

HH.I.2.2

Öğrencilerin bir hattatta olması gereken özelliklerin neler olabileceğiyle ilgili düşüncelerini paylaşımları istenir **(SDB2.1)**. Hattatlığın şartları öğretmen tarafından açıklanır. Hattatlığın şartları özellik listeleme tekniği ile sıralanabilir. Öğrencilerin hattatlığın şartları arasındaki ilişkileri incelemeleri ve çıkarım yapmalarına imkân verilir. Bu süreçte görüş geliştirme tekniği kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları ve bilgi haritaları kullanılabilir.

HH.I.2.3

Öğrencilere "Hüsnühat öğrenmek kişiye neler kazandırabilir, hüsnühat öğrenmek isteyen biri gereken eğitimi almak için nerelere başvurabilir?" gibi sorular sorulur. Öğrencilerden konuyla ilgili detaylı bilgilere ulaşmak için kullanılacak kaynakların belirlenmesi istenir. Belirlenen kaynaklardan hüsnühat öğretilen yerler ve hüsnühat öğrenmenin faydaları hakkındaki bilgiler bulunur **(OB1)**. Toplanan bilgilerin doğruluğu öğretmen rehberliğinde kontrol edilir ve bu bilgileri kaydedilir. Bu süreçte öğrenme günlükleri kullanılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları kullanılabilir.

HH.I.2.4

Hattat Mustafa Halim Efendi'nin Rik'a Meşk Murakkai ve örnek rika metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir. Harflerin boyutu, satırdaki yerleşimi, kalın ve ince kısımları gibi tüm ölçüleri öğretmen tarafından tanıtılır. Öğrenciler istikrarlı bir şekilde bolca meşk ederek kendileri de estetik bakış açısıyla çalışma örnekleri ortaya koyar (**D3.1, D12.3, OB9**). Öğrenciler nitelikli çalışmalarını meşk dosyasında kronolojik olarak arşivlemeye başlar (**E3.7**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ile harflerin boyutu, satırdaki yerleşimi, kalın ve ince kısımları ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleri ile değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak hattatlık icazetnamelerini incelemeleri ve inceledikleri içerikleri tanıtan broşür hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

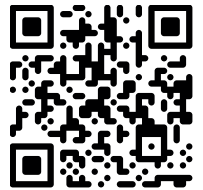
Öğrencilerden günümüz hattatlarından biriyle hat sanatına başlamasından icazet almasına kadar geçen süreçle ilgili görüşme yapmaları ve bir duvar gazetesi hazırlamaları istenebilir. Halim Efendi'nin meşk murakkasında yer alan rika harflerinin nokta ölçülerini öğrencilerin cetvelle ölçerek karşılaştırması istenebilir.

Destekleme

Öğrencilere meşk murakkasında kullanılmak istenen bölüm büyütülerek çalışma kağıdı olarak verilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: HÜSNÜHATTIN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

Ünitenin odak noktasını hüsnühattın doğuşu ve gelişimi oluşturmaktadır. Öğrencilerin hüsnühattın ortaya çıkış ve gelişme sürecini özetleyebilmesi, hüsnühat yazı çeşitleri, meşhur hattatlardan bazıları ve Türklerin hat sanatına hizmetleri hakkında bilgi toplayabilmesi amaçlanmaktadır. Rika harf birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklerle tam uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri hedeflenmektedir.

DERS SAATİ 20

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiiklik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.2. İş Birliği Becerisi

Değerler D3.1. Çalışkanlık, D7.3. Estetik, D16.2. Sorumluluk, D19.3. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Geometri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.1.3.1. Hüsnehattın ortaya çıkış ve gelişim sürecini özetleyebilme

- a) Hüsnehattın ortaya çıkışı ve gelişim sürecini çözümler.
- b) Hüsnehattın ortaya çıkışı ve gelişim sürecini sınıflandırır.
- c) Hüsnehattın ortaya çıkışı ve gelişim sürecini yorumlar.

HH.1.3.2. Hüsnehatta kullanılan yazı çeşitleri hakkında bilgi toplayabilme

- a) Hüsnehatta kullanılan yazı çeşitleriyle ilgili bilgi toplayacağı kaynakları belirler.
- b) Belirlediği kaynaklardan hüsnehatta kullanılan yazı çeşitleriyle ilgili bilgileri bulur.
- c) Bulduğu bilgileri doğrular.
- ç) Doğruladığı bilgileri kaydeder.

HH.1.3.3. Meşhur hattatlardan bazıları ve Türklerin hat sanatına hizmetleri hakkında bilgi toplayabilme

- a) Meşhur hattatlardan bazıları ve Türklerin hat sanatına hizmetleriyle ilgili bilgi toplayacağı kaynakları belirler.
- b) Belirlediği kaynaklardan meşhur hattatlardan bazıları ve Türklerin hat sanatına hizmetleriyle ilgili bilgileri bulur.
- c) Bulduğu bilgileri doğrular.
- ç) Doğruladığı bilgileri kaydeder.

HH.1.3.4. Rika harflerinin birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklere uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüsnehattın Ortaya Çıkması ve Gelişmesi
Hüsnehatta Yazı Çeşitleri
Bazı Meşhur Hattatlar
Türklerin Hat Sanatına Hizmetleri
Rika Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

aklamısıitte, divani, kûfi, rika, talik

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; açık uçlu, kısa cevaplı ve eşleştirmeli sorular, çalışma kâğıdı, çıkış kartları, kavram ve bilgi haritaları, anlam çözümleme tabloları, yansıtıcı yazılar, yansıtıcı öğrenme günlükleri ve tanılayıcı dallanmış ağaç kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak meşhur hattatlardan birinin hayatına ve eserlerine dair bir poster oluşturmaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hat sanatının Kur'an'ın yazılmaya başlanmasıyla doğup geliştiğini, tarihte ve günümüzde meşhur Türk hattatların yetiştini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"İlk dönemlerde yazılan Kur'an-ı Kerim ile hüsnühat sanatı arasında bir ilişki olabilir mi, Türklerin hat sanatına katkıları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir, sizce bir hattatta hangi özelliklerin bulunması gerekir?" gibi sorularla öğrencilerin ön bilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Kur'an-ı Kerim'i güzel yazıyla yazma gayretleri ile hüsnühattın doğuşu ve gelişimi arasındaki ilişki tartışma yöntemiyle sorgulanarak köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

HH.I.3.1

Hüsnühattın ortaya çıkışı ve gelişim sürecini konu alan bazı kaynaklar öğretmen tarafından sınıf ortamına getirilir veya bu kaynakların dijital baskıları etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden gruplar hâlinde hüsnühattın ortaya çıkışı ve gelişim sürecini incelemeleri ve ulaştıkları bilgileri paylaşımları istenir **(OB1, SDB2.2)**. Hüsnühattın ortaya çıkış ve gelişim süreci çözümlenir. Bu süreçte akış şeması kullanılabilir. Sunulan metinlerden hareketle hüsnühattın gelişim süreci ilk dönem, Emevi Dönemi, Abbasi Dönemi, Memlûklü Dönemi, Selçuklu Dönemi, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi şeklinde sınıflandırılır **(E3.7)**. Bu süreçte sınıflandırma tabloları kullanılabilir. Hüsnühattın ortaya çıkışı, gelişim süreci ve günümüzdeki durumu hakkında yorum yapılır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritaları, anlam çözümleme tabloları, çıkış kartları ve öğrenme günlükleri kullanılabilir.

HH.I.3.2

Hüsnühatta kullanılan yazı çeşitlerine dair birkaç örnek öğrencilere sunulur ve bu yazı çeşitlerinin benzer ve farklı yönlerini kıyaslamaları istenir **(OB4)**. Hüsnühatta kullanılan yazı çeşitleriyle ilgili bilgi toplanacak kaynaklar belirlenir. Belirlenen matbu ve dijital kaynaklardan yazı çeşitleriyle ilgili bilgiler bulunur. Öğrencilerden topladığı bilgiler doğrultusunda farklı yazı çeşitleriyle yazılan levha örneklerini fotoğraflayıp getirmeleri istenebilir. Sınıf ortamına getirilen bilgi veya görseller öğretmen rehberliğinde doğrulanır. Hat sanatında kullanılan aklamısıitte ve diğer yazılar özelliklerine göre kûfi, tevki, rikaa, muhakkak, reyhanî, sülûs, nesih, talik, divani, celi divani, rika şeklinde tasnif edilir ve kaydedilir **(E3.2, E3.7, OB9)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında bilgi haritası, çıkış kartı, kısa cevaplı sorular, eşleştirmeli sorular ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

HH.I.3.3

Meşhur hattatlardan bazıları ve Türklerin hat sanatına hizmetleri hakkında bilgi toplanacak kaynaklar belirlenir. Meşhur hattatlardan bazıları ve Türklerin hat sanatına hizmetleriyle ilgili bilgiler, tespit edilen kaynaklardan bulunur veya bir hattatla yapılacak görüşme üzerinden elde edilir. Bu süreçte grup çalışması tekniği kullanılabilir **(SDB2.2)**. Dönemlerin karakteristik özelliklerini sergileyen meşhur hattatlardan özellikle ekol sahibi olanların eserlerine dair örnekler öğretmen tarafından gösterilir. Türklerin hat sanatına hizmetlerine ilişkin bilgiler sunulur **(OB5)**. Bu doğrultuda toplanan bilgilerin doğruluğu öğretmen rehberliğinde kontrol edilir ve kaydedilir. Çeşitlerine göre hüsnühat yazıları ile hattatlarını anlatan poster hazırlanarak okulda oluşturulacak sanat koridorunda ya da okul panosunda sergilenenebilir **(D16.2, D19.3)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı, tanılayıcı dallanmış ağaç ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

HH.1.3.4

Hattat Mustafa Halim Efendi'nin Rik'a Meşk Murakkı ve örnek rika metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir. Rika harfleri ve harflerin birbiriyle bitişik yazılışları tarif edilir. Birleştirilirken harflerin aralarındaki uzaklıkları ve eğimleri nokta ölçüsüyle gösterilir. Harflerin başta, ortada ve sonda yazılışları tanıtılır. Benzetmelerde temel geometrik şekillerden yararlanılır. Meşk murakkasındaki örneklerle uygun, nitelikli çalışmalar ortaya çıkana kadar tekrar yapılması istenir **(D3.1, D7.3)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ile harflerin birleşimleri ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleri ile değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak meşhur hattatlardan birinin hayatına ve eserlerine dair bir poster oluşturmaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

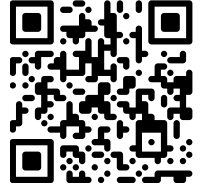
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden altı yazı çeşidini; birbirinden ayırt eden özellikleri, kullanım alanları ve görsel örnekleriyle araştırarak bir sunum hazırlamaları istenebilir.

Destekleme Hüsnühattın doğuşu ve gelişimini gösteren bir zaman çizelgesi kullanılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: HÜSNÜHAT ESERLERİ

Ünitenin odak noktasını hüsnühat eserleri oluşturmaktır. Öğrencilerin kullanım alanlarına göre hüsnühat eserleriyle ilgili bilgi toplayabilmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerin rika kelime ve cümleleriyle meşk murakkasındaki örneklere tam uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D7.1. Estetik, D12.3. Sabır, D19.3. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Geometri

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER SAB3.1. Sanatsal Betimleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.1.4.1. Kullanım alanlarına göre hüsnühat eserleriyle ilgili bilgi toplayabilme

- a) Kullanım alanlarına göre hüsnühat eserleriyle ilgili bilgi toplayacağı kaynakları belirler.
- b) Belirlediği kaynaklardan ilgili bilgileri bulur.
- c) Bulduğu bilgileri doğrular.
- ç) Doğruladığı bilgileri kaydeder.

HH.1.4.2. Rika kelime ve cümleleriyle meşk murakkasındaki örneklere uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kullanım Alanlarına Göre Hüsnühat Eserleri
Rika Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

camî yazıları, kıta, Mushaf

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; boşluk doldurma, kelime ilişkilendirme testi, açık uçlu, çoktan seçmeli sorular ve gözlem formları ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak kullanım alanlarına göre hüsnühat eserleriyle ilgili bir sunum hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, içeriklerini okuma-kaydetme, doğruluk, özgünlük, içerik, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hüsnühattın Kur'an-ı Kerim'in yazımında, camilerin tezyininde kullanıldığını bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Hangi mekanlarda hat sanatıyla ilgili örneklerle karşılaştınız, sizde nasıl bir etki oluşturdu?" gibi sorularla öğrencilerin ön bilgileri belirlenebilir.

Köprü Kurma

Çevrelerinde gördükleri/gözlemledikleri hüsnühat örnekleri üzerinden hat sanatının kullanım alanlarına ilişkin düşün eşleş paylaş tekniğiyle öğrencilerin görüşleri alınarak köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

HH.I.4.1

Öğrencilerden hüsnühat eserlerine rastlanılan alanlarda kullanılan yazıların benzer ve farklı yönleri hakkında düşünmeleri ve düşüncelerini paylaşmaları istenir **(SDB2.1)**. Hüsnühattın kullanımının sıklıkla gözlemlenebileceği alanlar öğretmen rehberliğinde tespit edilir. Cami, çeşme, mezar taşı, kitabe, müze ve sergi alanları gibi mekânlar ziyaret edilerek bilgiler bulunur. İnceleme gezilerinde fotoğraf çekilmesi, not tutulması ve ilgili eserlerin kameralarla kayıt altına alınarak derlenen bilgilerin bıraktığı izlenimlerin ifade edilmesi istenir **(D7.1, OB5, SAB3.1)**. Hüsnühattın hilye-işerif, kıta, mushaf gibi eserlerde kullanıldığına değinilir. Öğretmen tarafından kullanım alanlarına göre hüsnühat eserlerine ilişkin yapılandırılmış metin sunulur. Bu doğrultuda toplanan bilgilerin doğruluğu öğretmen rehberliğinde kontrol edilir ve kaydedilir. Öğrencilerden inceleme gezisinde çektiği fotoğraflar arasından kullanım alanlarına göre hüsnühat eserlerine ilişkin bir video oluşturarak ailesiyle paylaşmaları istenir **(D19.3)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma, kelime ilişkilendirme testi, açık uçlu, çoktan seçmeli sorular ve gözlem formları kullanılabilir.

HH.I.4.2

Rika kelime ve cümle örnekleri, etkileşimli tahta veya görseller aracılığı ile sunulur. Öğrencilerden konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir. Kelime ve cümle yazılışları öğrencilere gösterilir. Benzetmelerde temel geometrik şekillerden yararlanılır. Öğrencilerden kelime ve cümleleri örneğe birebir benzeterek yazmaları istenir **(E3.2, SDB1.2)**. Öğrencilerden ilk çalışmalarıyla son çalışmalarını karşılaştırarak aradaki farkın sebeplerini açıklamaları istenir **(D12.3, OB9)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ile rika hattında kelime ve cümle yazılışları ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleri ile değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak kullanım alanlarına göre hüsnühat eserleriyle ilgili bir sunum hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, içeriklerini okuma-kaydetme, doğruluk, özgünlük, içerik, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

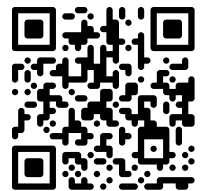
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden çeşme ve su yapılarında ayet, hadis ve diğer metinlerle yazılmış hüsnühat eserlerini araştırmaları istenebilir.

Destekleme Rika harf birleşimlerini gölgelendirilmiş olarak gösteren meşk kağıtlarına yazdırma metodu kullanılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. ÜNİTE: HÜSNÜHAT LEVHASI HAZIRLAMA

Ünitenin odak noktasını rika hattıyla yazılacak levha oluşturmaktadır. İlgili üniteye öğren-cilerin yazılacak rika metne karar verebilmesi, metni hüsnühat ile yazarak esere dönüştü-rebilmesi, eserini bezeyip çerçeveleterek sanatsal ürün oluşturabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma), SAB5. Sanat-sal Tasarım Yapma Becerisi (SAB5.2. Sanatsal Tasarım Ürünü Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB3.1. Karar Verme

EĞİLİMLER E1.2. Bağımsızlık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E2.4. Güven, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB.2.1. İletişim

Değerler D3.1-2. Çalışkanlık, D7.1-2. Estetik, D15.1. Sevgi, D19.3. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri -

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Ebru, Tezhip

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.I.5.1. Yazılacak rika metnine karar verebilme

- a) Yazılacak rika metninin kullanım amacını belirler.
- b) Karara ilişkin bilgi toplar.
- c) Karara ilişkin olası alternatifler oluşturur.
- ç) Seçenekler üzerine mantıksal denetleme yapar.
- d) Mantıksal denetlemeye dayalı seçim yapar.
- e) Kararının sonuçları üzerinde yansıtma yapar.

HH.I.5.2. Rika metnini hüsnühat ile yazarak sanatsal eser oluşturabilme

- a) Yazılacak metne uygun yöntem ve teknikleri belirler.
- b) Yazılacak metnin yöntem ve tekniğine uygun araç gereci belirler.
- c) Üretim aşamalarını sıralar.
- ç) Metni sanatsal esere dönüştürür.
- d) Eserin estetik ve işlevsel yeterliliğini değerlendirir.

HH.I.5.3. Rika eserinin bezenmesi ve çerçeveletilmesiyle sanatsal ürün oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Rika Metninin Belirlenmesi
Rika Metninin Hüsnühatla Yazılması
Rika Eserinin Bezenmesi ve Çerçeveletilmesi

Anahtar Kavramlar

murakka

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; kontrol listeleri, çıkış kartları, açık uçlu sorular ve yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak bir hattatı atölyesinde ziyaret ederek veya video izleyerek hat eserinin nasıl yazıldığını gözlemlemesi ve gözlemlerini içeren değerlendirme metni yazmaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin rika harflerini ve kelimelerini kurallarına uygun olarak yazabildikleri, hüsnühatta kullanılan geleneksel malzemeleri tanıyıp kullanabildikleri, klasik hüsnühat eserlerinin bu malzemeler kullanılarak yapıldığını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci “Hüsnühat levhasının hazırlanma aşamaları neler olabilir?” sorusu üzerine küçük ya da büyük grup tartışması tekniklerinden biri kullanılarak öğrencilerin tahminlerini paylaşması sağlanabilir. Verilen cevaplara göre öğrencilerin ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma Başarıya ulaşmak için gereken azim ve sabır ile hüsnühatta bir levha oluşturabilmek için verilen emek ve gösterilen kararlılığın benzerliği üzerinden köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

HH.I.5.1

Yazılacak hüsnühat levhasının kullanım amacı öğretmen rehberliğinde belirlenir. Kullanım amacı belirlenen hüsnühat levhasına ilişkin dinî ve edebî metinlerden bilgi toplanır. Yazılacak metnin rahmet, merhamet, müjde, tavsiye gibi İslam’ın evrensel mesajlarını içermesine dikkat edilir (**D15.1**). Bu amaç doğrultusunda öğrenciler yazılacak hüsnühat levhasının örneklerini basılı veya dijital kaynaklardan inceler (**E1.6**). Yazılması düşünülen levha için önceden yazılmış metinlerden alternatif seçenekler oluşturulur. Seçilecek metinlerin başlangıç seviyesine uygun ve kısa metinler olmasına dikkat edilir. Oluşturulan bu seçenekler üzerine emeğe saygı ve telif hakları gözetilerek mantıksal denetleme yapılır. Mantıksal denetlemelere dayalı yazılacak metne ilişkin seçim yapılır. Verilen kararın sonuçları üzerinden yansıtma yapılır. Bir sanat eseri oluşturmak için gerekenler öğrenci tarafından listelenir (**D3.1, D7.1**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kontrol listeleri, çıkış kartları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

HH.I.5.2

Yazılacak rika metnine uygun uygulama yöntem ve teknikler açıklanır. Öğrencilerin uygulayacağı yöntem ve tekniği belirlemeleri sağlanır (**SDB1.2**). Hüsnühat yazımında kullanılan araç gereç sıralanır. Öğrencilerden yöntem ve tekniğe uygun araç gereci belirlemeleri istenir. Ürün ortaya çıkarma süreci öğretmen tarafından özetlenir. Öğrencilerden ilgili aşamaları sıralaması beklenir (**D3.2**). Tüm aşamalar dikkatli bir şekilde takip edilerek metin sanatsal esere dönüştürülür (**E1.4, E1.5, E3.7**). Rika metni estetik olgunluğa ulaşıncaya kadar öğrencilerin sabırlı bir şekilde çalışmaya devam etmeleri beklenir (**D3.1**). Ortaya çıkan eser öğretmen rehberliğinde estetik ve işlevsel yeterlilik açısından değerlendirilir (**SDB1.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılabilir.

HH.I.5.3

Rika eseri yazılmış aharlı kâğıt, murakka kartonu, tezhip, ebru ve çerçeve görsel anlatım araçları olarak sunulur. Öğrencilerden yazdıkları rika eserlerini bezemede kullanacakları görsel anlatım araçlarını incelemeleri istenir (**E1.2**). Rika eseri tezhip veya ebruyla uyumlu bir kompozisyon yapılarak bezenir ve kenarlarına renkli cetvel çekilir (**D7.2, E3.2**). Bu süreçte tezhip ve ebru öğretmen veya öğrencilerinden destek alınabilir (**E2.4, SDB2.1**). Bezenen eser çerçevelenilerek levha şeklinde sanatsal ürüne dönüştürülür. Ortaya çıkan ürünler sergilenerek sanatseverlerin beğenisine sunulur (**D19.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar, öz değerlendirme formları ile yazının kenar bezemeleri ve çerçevelenmesi ölçütlerine göre hazırlanan derecelleme ölçekleri ile değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak bir hattatı atölyesinde ziyaret ederek veya video izleyerek hat eserinin nasıl yazıldığını gözlemlemesi ve gözlemlerini içeren değerlendirme metni yazmaları istenebilir. Bu performans görevi “araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım” ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

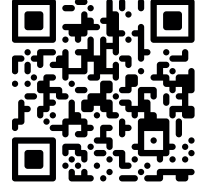
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden İstiklal Marşı'nın on kıtasını rikayla yazmaları ve levhalarının kenar bezemelerini de tezhip ve ebru dersleriyle iş birliği hâlinde kendilerinin yapmaları istenebilir.

Destekleme Kısa ibarelerden seçilen Allah (cc), Muhammed (sav), Hak, Hu gibi metinleri celi rikayla yazmaları istenebilir. Kenar bezemelerinde de paspartuyla yetinilebilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

HÜSNÜHAT-II

1. ÜNİTE: HÜSNÜHAT MALZEMELERİNİN HAZIRLANMASI

Ünitenin odak noktasını hat sanatının icra edilebilmesi için gerekli olan malzemelerin hazırlanması oluşturmaktadır. Öğrencilerin hüsnühat malzemelerinin hazırlanma sürecini çözümleyebilmeleri ve sülüs "Rabbi yessir..." metniyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3.1. Çalışkanlık, D5.2. Duyarlılık, D7.2. Estetik, D17.2. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri -

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.II.1.1. Hüsnühat malzemelerinin hazırlanma sürecini çözümleyebilme

- a) Hüsnühat malzemelerinin hazırlanma sürecine ilişkin parçaları belirler.
- b) Unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.

HH.II.1.2. Sülüs "Rabbi yessir..." metniyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüsnühat Malzemelerinin Hazırlanma Süreci
Sülüs Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

aharlı kâğıt, sülüs

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Sülüs "Rabbi yessir..." metnini meşk murakkasındaki ölçülerine tam uygun şekilde yazmaları ve bu süreci açıklayan bir video ya da poster hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevinin değerlendirilmesinde "hazırlık aşaması, harflerin boyları, genişlikleri, yükseklikleri, eğimleri, harfler ve kelimeler arasındaki boşluklar" ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleri ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hat sanatının icra edilebilmesi için gerekli olan malzemeleri tanıdıkları ve kullanabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere, kuşe kâğıda yazma ile aharlı kâğıda yazma arasındaki farklılıkların neler olabileceğiyle ilgili tahmin yürütmeye yönelik sorular sorulabilir. Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplara göre ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden doğal malzeme kullanmanın sonuca etkisine dair yaşamdan örnekler vermeleri istenebilir. Verilen örneklerden hareketle hat sanatında doğal malzeme kullanımı ile nitelikli eserler ortaya çıkması arasında ilişki kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları HH. II.1.1

Öğrencilerden hat sanatında kullanılan malzemeleri sıralamaları istenir. Verilen cevaplardan hareketle öğrencilere hat malzemelerinin hazırlanışı gösterilir. Öğrencilerin dikkatli bir şekilde süreci gözlemlemeleri istenir (**E3.2**). Öğrencilere kâğıt kalem, hokka ve aharlı kâğıt bilişsel çıraklık yöntemiyle hazırlatılabilir. Bu süreçte öğrencilerin birbirlerinden de destek alabilmesi için sınıf gruplara ayrılabilir (**SDB2.2**). Örnek uygulamaların ardından hüsnühat malzemelerinin hazırlanma sürecine ilişkin unsurlar ve bu unsurlar arasındaki ilişkiler belirlenir. Öğrencilere malzeme kullanımında dikkat edilmesi gereken hususlar sorulur (**D17.2, D5.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılabilir.

HH. II.1.2

Hattat Mehmed Şevki Efendî'nin Sülüs Meşk Murakkâ ve örnek sülüs metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden öğretmen rehberliğinde konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir. Noktanın ölçü aracı olarak kullanıldığı vurgulanır. "Rabbi yessir..." duasının yazılışı öğrencilere uygulamalı olarak gösterilir. Öğrencilerin gayretli bir şekilde meşk murakkasındaki örneklere uygun eserler ortaya çıkarması beklenir (**D3.1**). Geri dönüt verilmiş çalışmaların meşk dosyasında kronolojik olarak arşivleneceği vurgulanır (**D7.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ile noktanın ölçüleri, "Rabbi yessir..." metni ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleri ile değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Sülüs "Rabbi yessir..." metnini meşk murakkasındaki ölçülerine tam uygun şekilde yazmaları ve bu süreci açıklayan bir video ya da poster hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevinin değerlendirilmesinde "hazırlık aşaması, harflerin boyları, genişlikleri, yükseklikleri, eğimleri, harfler ve kelimeler arasındaki boşluklar" ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleri ve öz değerlendirme formu kullanılabilir.

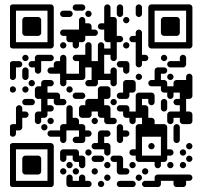
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden klasik usulde bir kâğıt yapım atölyesini ziyaret ederek veya videolarını izleyerek doğal kâğıdın nasıl üretildiğini araştırmaları ve topladığı bilgilerle bir sunum yapmaları istenebilir.

Destekleme "Rabbi yessir..." metni iki ayrı parçaya bölünerek meşk edilebilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: HÜSNÜHAT TARİHİ

Ünitenin odak noktasını hüsnühat tarihi, sülüs harfler ve be birleşimleri oluşturmaktadır. Öğrencilerin hüsnühat tarihini özetleyebilmeleri, sülüs harfleri ve be birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 30

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim

Değerler D12.1. Sabır, D19.2. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.II.2.1. Hat sanatının tarihini özetleyebilme

- a) Hat sanatının tarihiyle ilgili çözümleme yapar.
- b) Hat sanatının tarihini sınıflandırır.
- c) Hat sanatının tarihini yorumlar.

HH.II.2.2. Sülüs harfleri ve be birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüsnühat Tarihi
Sülüs Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

ekol, medresetülhattatin

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları akış şemaları, sınıflandırma tabloları, açık uçlu sorular, doğru yanlış ve eşleştirme soruları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak, medresetülhattatin hakkında poster veya afiş hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özetleme, öz-günlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hat sanatının Kur'an'ın yazılmaya başlamasıyla doğup geliştiğini, tarihte ve günümüzde meşhur Türk hattatların yetiştirdiğini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden meşhur hattatların isimleri ve eserleriyle ilgili örnekler vermeleri istenebilir. Bu sayede konuyla ilgili ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Ekol sahibi birçok hattatın Türkler arasından çıkmasıyla "...Kur'an İstanbul'da yazıldı." sözü arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları HH.II.2.1

Sunulan yapılandırılmış metinlerden hareketle hat sanatının tarihiyle ilgili çözümleme yapılır. Hüsnühattın gelişim süreci ilk dönem, Emevi Dönemi, Abbasi Dönemi, Memlûklü Dönemi, Selçuklu Dönemi, Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi şeklinde sınıflandırılır **(E3.2)**. Bu süreçte hüsnühattın gelişim dönemlerine ilişkin sınıflandırma tablosu hazırlanması istenebilir. Farklı dönemlere ait yazı örnekleri gösterilerek hat sanatının tarihi yorumlanır **(OB9, SDB2.1)**. Osmanlı dönemi'nde ortaya çıkan hat ekolleri temel özellikleriyle tanıtılır. Medresetül hattatın'ın hüsnühat öğretimindeki tarihi rolüne dikkat çekilir. Öğrencilerden tarihte yaşamış ve günümüzde yaşayan hattatların sanatçı kişilikleri ve eserleri hakkında broşür hazırlamaları ve aileleriyle paylaşmaları istenebilir **(D19.2, OB5)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında akış şemaları, sınıflandırma tabloları, açık uçlu sorular, doğru yanlış ve eşleştirme soruları kullanılabilir.

HH.II.2.2

Hattat Mehmed Şevki Efendi'nin Sülüs Meşk Murakkası ve örnek sülüs metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden öğretmen rehberliğinde konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir. Sülüs hattında harflerin yazılışları ve be birleşimleri tarif edilir. Öğrencilere uygulama sırasında oluşabilecek hataları telafi edebilecekleri bilgisi verilir. Öğrencilerden kararlı bir şekilde meşk murakkasındaki örneklerle uygun eserler ortaya çıkarması beklenir **(D12.1)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ve sülüs hattında harflerin yazılış ve be birleşimleri ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleriyle değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak, medresetülhattatın hakkında poster veya afiş hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özetleme, öz-günlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

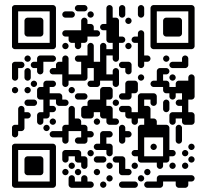
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden meşk murakkasını takip ettikleri Şevki Efendi'nin hayatı hakkında detaylı araştırma yaparak sunum hazırlaması istenebilir.

Destekleme Sülüs harflerini gölgelendirilmiş olarak gösteren meşk kağıtlarına yazdırma metodu kullanılabilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: HÜSNÜHATTIN ESTETİK BOYUTU

Ünitenin odak noktasını hüsnühattın estetik boyutu oluşturmaktadır. Öğrencilerin sanat-estetik ilişkisiyle ilgili bilgi toplayabilmesi, hüsnühattın estetik kriterlerini özetleyebilmesi, hüsnühattı diğer güzel sanatlarla karşılaştırabilmesi hedeflenmektedir. Sülüs cim ve sin birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3.1. Çalışkanlık, D7.1-2. Estetik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB9. Sanat Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

-

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

-

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.II.3.1. Sanat-estetik ilişkisiyle ilgili bilgi toplayabilme

- a) Sanat-estetik ilişkisiyle ilgili bilgi toplayacağı kaynakları belirler.
- b) Sanat-estetik ilişkisiyle ilgili bilgileri bulur.
- c) Bulduğu bilgileri doğrular.
- ç) Doğruladığı bilgileri kaydeder.

HH.II.3.2. Hüsnühattın estetik kriterlerini özetleyebilme

- a) Hüsnühattın estetik kriterleriyle ilgili çözümleme yapar.
- b) Hüsnühattın estetik kriterleriyle ilgili sınıflandırma yapar.
- c) Hüsnühattın estetik kriterlerini yorumlar.

HH.II.3.3. Hüsnühatla diğer güzel sanatları karşılaştırabilme

- a) Hüsnühatla diğer güzel sanatların temel özelliklerini belirler.
- b) Hüsnühatla diğer güzel sanatlara dair belirlenen özelliklere ilişkin benzerlikleri listeler.
- c) Hüsnühatla diğer güzel sanatlara dair belirlenen özelliklere ilişkin farklılıkları listeler.

HH.II.3.4. Sülüs cim ve sin birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Sanat ve Estetik
Hüsnühattın Estetik Kriterleri
Hüsnühattın Güzel Sanatlar Arasındaki Yeri
Sülüs Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar ahenk, bedii, estetik, sanat

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları açık uçlu, çoktan seçmeli ve eşleştirmeli sorular, boşluk doldurma, kavram haritası, tanılayıcı dallanmış ağaç, sınıflandırma ve karşılaştırma tablosu, yapılandırılmış grid, Frayer diyagramı kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak hüsnühattın estetik kriterleri ve hüsnühattın güzel sanatlar arasındaki yeriyle ilgili kapak sayfası kendi meşk ettikleri bir sülüs hattı olan bilgilendirici sanat dergisi/sanat broşürü hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özetleme, karşılaştırma, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hüsnühattın Türk-İslam sanat dallarından biri olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Estetik" kavramıyla ilgili bir kelime ilişkilendirme testi kullanılarak öğrencilerin bu kavramla ilgili çağrışımları ve ön bilgileri kontrol edilebilir. Öğrencilerin bir hat yazısında bulunması gereken özelliklere ilişkin düşüncelerini paylaşması istenebilir. Öğrencilerden geleneksel Türk-İslam sanatlarına dair örnekler paylaşılması istenilerek ön bilgiler kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

İnsanın yaratılışında var olan estetik duygular ile güzel sanat eserlerine duyulan hayranlık hissi arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

HH.II.3.1

Sanat eseriyle karşılaşıldığında hissedilen duyguların paylaşılması istenir. Öğretmen rehberliğinde sanat-estetik ilişkisiyle ilgili bilgi toplanacak kaynaklar belirlenir. Gruplar hâlinde belirlenen kaynaklardan sanat-estetik ilişkisine dair bilgiler araştırılır ve tespit edilir (**OB1, SDB2.2**). Bu süreçte ilgili ayet ve hadislerden faydalanılabilir. Estetikle ilgili sanat, güzellik, bedii, ölçü ve ahenk kavramları açıklanır. Sanat-estetik ilişkisiyle ilgili örnekler etkileşimli tahta ya da görseller aracılığıyla öğrencilere sunulur. Bulunan bilgiler öğretmen rehberliğinde doğrulanır ve kaydedilir (**E3.7**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çoktan seçmeli sorular, açık uçlu sorular, yapılandırılmış grid ve eşleştirme soruları kullanılabilir.

HH.II.3.2

Hüsnühattın inceliklerini yansıtan eserlere dair görseller paylaşılır. Estetiğin evrensel kriterleri dikkate alınarak görsellerin incelenmesi ve hat sanatının estetik kriterleriyle ilgili akıl yürütülmesi istenir (**E3.2**). Düşüncelerin paylaşılması sağlanır (**SDB2.1**). Hüsnühattın estetik kriterleri öğretmen tarafından açıklanır. Hüsnühattın estetik kriterleriyle ilgili çözümleme yapılır. İlgili kriterlerin ölçülü olma, tenasüp (oran-orantı), ritim-ahenk ve istif – kompozisyon başlıklarında sınıflandırılması istenir. Bu süreçte sınıflandırma tablolarından yararlanılabilir. Hat eserleri sunularak hat sanatının estetik kriterlerinin yorumlanması istenir (**D7.1**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular, kavram haritası, tanılayıcı dallanmış ağaç ve sınıflandırma tabloları kullanılabilir.

HH.II.3.3

Farklı kavramlardan oluşan bir kelime bulutu sunularak güzel sanatlarla ilişkili olanların tespit edilmesi istenir. Geleneksel Türk-İslam sanat dallarına ilişkin açıklamalar yapılır ve örnek görseller sunulur (**OB4, OB9**). İncelenen görseller üzerinden hüsnühat ile diğer güzel sanatların temel özellikleri belirlenir. Benzer ve farklı yönlerin listelenmesi Venn şeması ile yapılabilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında boşluk doldurma, karşılaştırma tablosu, Frayer diyagramı ve eşleştirmeli sorular kullanılabilir.

HH.II.3.4

Hattat Mehmed Şevki Efendi'nin Sülüs Meşk Murakkı ve örnek sülüs metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden öğretmen rehberliğinde konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir. Sülüs cim ve sin birleşimleri tarif edilir. Edinilen bilgi ve birikim uygulamaya yansıtılarak örneklere uygun çalışmalar ortaya çıkarılır (**D3.1, D7.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ve sülüs cim ve sin yazılış ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleriyle değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak hüsnühattın estetik kriterleri ve hüsnühattın güzel sanatlar arasındaki yeriyle ilgili kapak sayfası kendi meşk ettikleri bir sülüs hattı olan bilgilendirici sanat dergisi/sanat broşürü hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özetleme, karşılaştırma, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

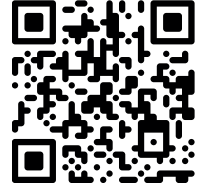
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden "Allah güzeldir, güzelliği sever." (Müslim, "İman", 147) hadisinden yola çıkarak İslâm'da güzel sanatların önemiyle ilgili görsel ve sözlü bir sunum hazırlamaları istenebilir.

Destekleme Cim ve sin harflerini gölgelendirilmiş olarak gösteren meşk kağıtlarına yazdırılabilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: HÜSNÜHAT LEVHASI HAZIRLAMA

Ünitenin odak noktasını rika veya sülüs hattıyla yazılacak levha oluşturmaktadır. İlgili ünite de öğrencilerin yazılacak metin ve ön hazırlıklara karar verebilmesi, metni hüsnühat ile yazarak esere dönüştürebilmesi, eserini bezeyip çerçeveleterek sanatsal ürün oluşturma- bilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma), SAB5. Sanatsal Tasarım Yapma Becerisi (SAB5.2. Sanatsal Tasarım Ürünü Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB3.1. Karar Verme Becerisi

EĞİLİMLER E1.2. Bağımsızlık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E3.2. Odaklanma, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB.2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliğı

Değerler D7.2. Estetik, D15.1. Sevgi, D18.2. Temizlik, D19.3. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri -

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Ebru, Tezhip

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.II.4.1. Yazılacak metne karar verebilme

- a) Yazılacak metnin kullanım amacını belirler.
- b) Karara ilişkin bilgi toplar.
- c) Karara ilişkin olası alternatifler oluşturur.
- ç) Seçenekler üzerine mantıksal denetleme yapar.
- d) Mantıksal denetlemeye dayalı seçim yapar.
- e) Kararının sonuçları üzerinde yansıtma yapar.

HH.II.4.2. Metni hüsnühat ile yazarak sanatsal eser oluşturabilme

- a) Yazılacak metne uygun yöntem ve teknikleri belirler.
- b) Yazılacak metnin yöntem ve tekniğine uygun araç gereci belirler.
- c) Üretim aşamalarını sıralar.
- ç) Metni sanatsal esere dönüştürür.
- d) Eserin estetik ve işlevsel yeterliliğini değerlendirir.

HH.II.4.3. Hüsnühat eserinin bezenmesi ve çerçeveletilmesiyle sanatsal ürün oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Metnin Belirlenmesi
Metnin Hüsnühat ile Yazılması
Yazının Bezenmesi ve Çerçevelemesi

Anahtar Kavramlar

ebru

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; kontrol listeleri, çıkış kartları, açık uçlu sorular ve yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak, bir hattatı atölyesinde ziyaret ederek veya video izleyerek rika veya sülüs hattında bir eserini hangi aşamalardan geçerek yazıldığını gözlemlemesi ve kısa bir metin hazırlaması istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, karar verme, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin rika harflerini ve kelimelerini kurallarına uygun olarak yazabildikleri ve başlıca levha formlarını tanıdıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

“Hat sanatıyla bir metin yazmadan önce dikkat edilmesi gereken hususlar neler olabilir?” sorusu üzerine öğrencilerin tahminlerini paylaşması istenebilir. “İlk levha hazırlama deneyiminiz sırasında yaşadığınız zorluklar nelerdir?” sorusu üzerine öğrencilerin deneyimlerini paylaşmasına imkân verilebilir. “İyi bir levha hazırlamak için kullanılacak malzemeler, bunların birbiriyle uyumu ve ihtiyaç duyulan zaman hakkında neler söyleyebilirsiniz?” sorusu üzerine öğrencilerin düşüncelerini paylaşmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Rika ve sülüs pratiklerinin nitelikli bir sanat eseri hâline gelmesi ile harcanacak emek ve zaman arasında ilişki kurmak için konuşma halkası tekniği kullanılabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

HH.II.4.1

Öğretmen rehberliğinde soru cevap yöntemiyle yazılacak hüsnühat levhasının kullanım amacı belirlenir. Dinî ve edebî metinler bilgi toplama aşamasında kullanılabilir. Yazılacak metnin rahmet, merhamet, müjde, tavsiye içeren evrensel mesajlar içermesine dikkat edilir (**D15.1**). Bu amaç doğrultusunda yazılacak hüsnühat levhası örneklerinin basılı veya dijital kaynaklardan incelenmesi sağlanır. Oluşturulacak levha için önceden yazılmış metinlerden alternatif seçenekler üretilir (**E1.6**). Emeğe saygı ve telif hakları gözetilerek seçenekler üzerine mantıksal denetleme yapılır. Mantıksal denetlemelere dayalı rika veya sülüs metinler arasından seçim yapılır. Verilen kararın sonuçları üzerinden yansıtma yapılır. Bu süreçte değerlendirme formları kullanılabilir. Sanat eserlerinin günümüze ulaşmasında toplumun rolüne ilişkin düşüncelerin paylaşılması istenir (**D19.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kontrol listeleri, çıkış kartları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

HH.II.4.2

Yazılacak metne uygun uygulama yöntem ve teknikler açıklanır. Öğrencilerin uygulayacağı yöntem ve tekniği belirlemeleri sağlanır (**SDB1.2**). Hüsnühat yazımında kullanılan araç gereç sıralanır. Öğrencilerden yöntem ve tekniğe uygun araç gereci belirlemeleri istenir. Ürün ortaya çıkarma sürecine ilişkin öğretmen tarafından bilgilendirmeler yapılır. Öğrencilerden ilgili aşamaları sıralaması beklenir. Üretim aşamasında ön bilgi ve beceriler uygulamaya aktarılır. Tüm aşamalar dikkatli bir şekilde takip edilerek metin sanatsal esere dönüştürülür (**E1.4, E1.5, E3.7**). Ürün oluşturulurken ortamın düzenli olmasının ve malzemelerin özenli kullanılmasının önemine ilişkin düşüncelerin paylaşılması istenir (**D18.2**). Ortaya çıkan eserin estetik ve işlevsel yeterliliğine ilişkin değerlendirme yapılır (**SDB1.2**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılabilir.

HH.II.4.3

Görsel anlatım araçları olarak hüsnühat eseri yazılmış aharlı kâğıt, murakka kartonu, tezhip, ebru ve çerçeve sunulur. Yazılan hüsnühat eserlerinin bezenmesinde kullanılacak görsel anlatım araçlarının öğrenciler tarafından incelemeleri istenir (**E1.2**). Hüsnühat eseri tezhip veya ebruyla uyumlu bir kompozisyon yapılarak bezenir ve kenarlarına renkli cetvel çekilir (**D7.2, E3.2**). Bu süreçte tezhip ve ebru öğretmen veya öğrencilerinden destek alınabilir (**SDB2.1, SDB2.2**). Bezenen eser çerçeveletilerek levha şeklinde sanatsal ürüne dönüştürülür. Oluşturulan levhalar sergi salonunda ya da okul web sayfasında sergilenir (**D19.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında açık uçlu sorular kullanılabilir. Öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ile yazının kenar bezemeleri ve çerçeveleme ölçütlerine göre hazırlanan derecelendirme ölçekleri kullanılarak değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak, bir hattatı atölyesinde ziyaret ederek veya video izleyerek rika veya sülüs hattında bir eserini hangi aşamalardan geçerek yazıldığını gözlemlemesi ve kısa bir metin hazırlaması istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, karar verme, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

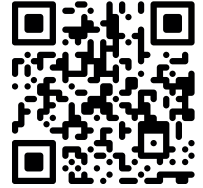
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Rabbi yessir duasını sülüs levha olarak yazmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere celi rika ile Barekallah, Maşaallah, Elhamdülillah, Sübhanallah, Allahüekber gibi kısa ibareler yazdırılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

HÜSNÜHAT-III

1. ÜNİTE: HÜSNÜHATLA İLGİLİ KAVRAMLAR

Ünitenin odak noktasını hüsnühatla ilgili kavramlar oluşturmaktadır. Öğrencilerin kalem ve harf bünyeleriyle ilgili kavramlar, harfler haricindeki unsurlar hakkında bilgi toplayabilmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerin sülüs sad ve tı harflerinin birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklere uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER -

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim

Değerler D4.1. Dostluk, D7.1. Estetik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Geometri, Sanat Tarihi

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- HH.III.1.1. Kalem ve harf bünyeleriyle ilgili kavramlar, harfler haricindeki unsurlar hakkında bilgi toplayabilme
- a) Kalem ve harf bünyeleriyle ilgili kavramlar, harfler haricindeki unsurlar hakkında kullanacağı kaynakları belirler.
  - b) Belirlediği kaynaklardan bilgileri bulur.
  - c) Kaynaklardan ulaştığı bilgileri doğrular.
  - ç) Konu hakkında ulaştığı bilgileri kaydeder.
- HH.III.1.2. Sülüs sad ve tı harflerinin birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme
- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
  - b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kalemle İlgili Kavramlar
Harf Bünyeleriyle İlgili Kavramlar
Harfler Haricindeki Unsurlar
Sülüs Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

harf bünyesi, kalem hareketleri, tezyinat

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları kavram haritası, boşluk doldurma, eşleştirme ve açık uçlu sorularla değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak kalem, harf bünyeleri ve harfler dışındaki unsurları tanıtan bir duvar gazetesi hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içerisinde "bilgi toplama, verilerin düzenlenmesi, özgünlük, sergileme" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin kalem ve harf bünyeleriyle ilgili bazı kavramları bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Bir kamış kalemin ucunda bulunan bölümler neler olabilir, harf bünyelerindeki kalınlık ve inceliklerin harflerin estetik görünüşüne ne gibi etkileri olabilir, hat sanatında hareketler dışında hangi işaretler kullanılmaktadır?" gibi sorularla öğrencilerin tahmin ve ön bilgilerini paylaşması istenebilir.

Köprü Kurma

Tabak ve masa süslemeye özen gösterilmesinin yemeğin sunumuna kattığı güzellik ile harfler dışındaki hareketlerin ve tezyin işaretlerinin eserin estetik görünüşüne katkısı arasındaki benzerlik üzerinden köprü kurulur.

Öğrenme-Öğretme**Uygulamaları HH.III.1.1**

Öğrencilerin hat sanatıyla ilgili kavramlar hakkında merak ettiklerini sormaları sağlanır. Öğretmen rehberliğinde konuyla ilgili detaylı bilgilere ulaşmak için kullanılacak kaynaklar belirlenir. Belirlenen kaynaklardan kalem hareketleri, harf bünyeleriyle ilgili kavramlar ve harfler haricindeki tezyinatla ilgili bilgiler tespit edilir **(OB1)**. Bu konuya ilişkin bilgiler sunulur. Öğretmen rehberliğinde sanat tarihi/hat tarihi kaynaklarından da faydalanılarak bu bilgiler doğrulanır ve kaydedilir. Bu süreçte öğrencilerden fanzin hazırlamaları istenebilir **(D7.1)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritası, boşluk doldurma, eşleştirme ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

HH.III.1.2

Hattat Mehmed Şevki Efendi'nin Sülüs Meşk Murakkı ve örnek sülüs metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden öğretmen rehberliğinde konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir. Sülüs sad ve tı harflerinin birleşimleri tarif edilir. Ürün ortaya çıkarma sürecinde öğrencilerin ihtiyaç duyduğu noktada birbirlerine destek olabileceği belirtilir. Ortaya çıkarılan eserler sunulurken öğrencilerin birbirleriyle yaptıkları fikir alışverişine de değinilir **(D4.1, SDB2.1)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları, sülüs sad ve tı birleşimleri ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleriyle değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak kalem, harf bünyeleri ve harfler dışındaki unsurları tanıtan bir duvar gazetesi hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içerisinde "bilgi toplama, verilerin düzenlenmesi, özgünlük, sergileme" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

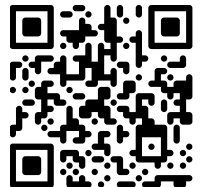
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden ekol sahibi hattatların celi levhalarından yararlanarak harfler haricindeki unsurlarla ilgili kavramları gösteren bir sunum hazırlamaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerin sülüs besmele üzerinde harf bünyeleriyle ilgili kavramlardan dış, göz, kase ve çanakları gösteren bir infografi çalışması istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: HÜSNÜHATTIN UYGULAMA ALANLARI

Ünitenin odak noktasını hüsnühattın uygulama alanları oluşturmaktadır. Bu ünite de öğrencilerin kitap, mimari, levha ve diğer alanlarda hüsnühattın kullanımını gözlemleyebilmeleri hedeflenmektedir. Sülüs ayn ve fe harfi birleşimleriyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 22

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.2. Gözlemlleme

EĞİTİMLER -

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim

Değerler D3.1. Çalışkanlık, D7.3. Estetik, D19.3. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER -

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER SAB3.1. Sanatsal Betimleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- HH.III.2.1. Kitap, mimari, levha ve diğer alanlarda hüsnühattın kullanımını gözlemleyebilme
- Kitap, mimari, levha ve diğer alanlarda hüsnühattın gözlemine ilişkin amaç belirler.
  - Uygun veri toplama aracı ile veri toplar.
  - Toplanan verileri sınıflandırır ve kaydeder.
- HH.III.2.2. Sülüs ayn, fe ve kef harflerinin birleşimlerini meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme
- Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
  - Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kitaplarda Hüsnühat
Mimaride Hüsnühat
Levhelerde Hüsnühat
Diğer Alanlarda Hüsnühat
Sülüs Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

hilye-işerif, tuğra

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları açık uçlu, eşleştirme ve kısa cevaplı sorular kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak çevrelerinde bulunan tarihî bir caminin kitabele-
rinin ve iç tezyininde kullanılan hat yazılarının tamamını fotoğraflaması, içeriğini okuması,
sanat özelliklerini araştırması ve bir sunum/sınıf panosu hazırlaması ya da çevrelerinde
bulunan hat sanatıyla yazılmış bir mezar taşını fotoğraflaması, yazı kalıbını eskiz kâğıdı kul-
lanarak tespit etmesi, okuması ve bir sunum hazırlaması istenebilir. Bu performans görevi
"araştırma, bilgi toplama, gözleme, özgünlük, doğruluk, içerik, sunma, dil ve anlatım"
ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile de-
ğerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar
kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin evlerde, işyerlerinde asılı olan hat levhalarının sanat değeri taşıyanlarını
ayırt edebildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Hüsnühatla yazılmış kitaplarda dikkatinizi çeken hususlar nelerdir, levhalarda gördüğün-
üz hüsnühat eserleriyle ilgili neler söyleyebilirsiniz, hat sanatının kullanıldığı cami dışında
mimari yapılar neler olabilir, eski mezar taşı kitabelerinde neler yazıyor olabilir?" gibi so-
rularla öğrencilerin düşünce ve tahminlerini paylaşması istenebilir ve ön bilgileri kontrol
edilebilir.

Köprü Kurma

Günlük hayatta karşılaşılan Mushaflar, cami yazıları, çeşme kitabeleri, mezartaşı kitabe-
leri, levhalar gibi yerlerde kullanılan hat sanatıyla estetik zevkin gelişmesi arasında köprü
kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

HH.III.2.1

"Hüsnühattın kullanım yerlerindeki farklılıklarına ilişkin neler söyleyebilirsiniz?" sorusuyla öğrencilerin fikirlerini paylaşmaları istenir **(SDB2.1)**. Öğretmen rehberliğinde hüsnühattın kullanım alanlarını gözlemleyebilmek için amaç belirlenir. Hüsnühattın uygulama alanlarındaki farklı kullanımları hakkında etkileşimli tahta veya görseller aracılığıyla bilgi verilir. Hüsnühat sanatının uygulama alanlarındaki farklı kullanımlarına dair el yazması Mushaf, kitap, kıta, murakka, hilyeşerif, tuğra, müze ve kütüphanelerden öğretmen rehberliğinde veri toplanır. Bu süreçte gezi düzenlenebilir. Ziyaret gezilerinde öğrencilerin örnekleri fotoğraflamaları, not tutmaları ve gözlemlerini ifade etmeleri sağlanır **(D19.3)**. Toplanan veriler öğretmen rehberliğinde sınıflandırılır ve kaydedilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kısa cevaplı sorular, eşleştirme soruları ve açık uçlu sorular kullanılabileceği gibi öğrencilerden gözlem gezilerine dair değerlendirme yazıları ve fotoğraflardan oluşan bir fanzin hazırlamaları da istenebilir.

HH.III.2.2

Hattat Mehmed Şevki Efendi'nin Sülüs Meşk Murakkası ve örnek sülüs metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden öğretmen rehberliğinde konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir **(OB4)**. Sülüs ayn, fe ve kef harflerinin birleşimleri tarif edilir. Meşk murakkasındaki örneklerle uygun çalışmalar ortaya çıkarana kadar denemeler yapılması istenir **(D3.1, D7.3)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ve sülüs ayn, fe ve kef harflerinin birleşimleri ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleriyle değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak çevrelerinde bulunan tarihî bir caminin kitabelelerinin ve iç tezyininde kullanılan hat yazılarının tamamını fotoğraflaması, içeriğini okuması, sanat özelliklerini araştırması ve bir sunum/sınıf panosu hazırlaması ya da çevrelerinde bulunan hat sanatıyla yazılmış bir mezar taşını fotoğraflaması, yazı kalıbını eskiz kâğıdı kullanılarak tespit etmesi, okuması ve bir sunum hazırlaması istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, gözlemleme, özgünlük, doğruluk, içerik, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

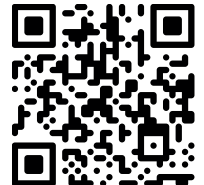
Öğrencilerden çevrelerindeki hüsnühat sanatının uygulama alanlarından tarihî bina, cami, mezar taşı ve çeşmelerin herhangi birinin kitabesini araştırarak arkadaşlarına sunum yapması istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerden çevresindeki bir caminin yazılarını fotoğraflayarak sunum yapması istenebilir.

ÖĞRETMEN YANITIMLARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: HÜSNÜHATTIN DİĞER DİSİPLİNLERLE İLİŞKİSİ

Ünitede öğrencilerin hat sanatının diğer ilim ve sanat dallarıyla olan ilişkisini yapılandırabilmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerin sülüs mim, he harflerinin birleşimleri ve temmet metniyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 22

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.13. Yapılandırma

EĞİLİMLER -

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri -

Değerler D3.1. Çalışkanlık, D19.3. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Türkçe, Edebiyat, Dini İlimler, Sanat Tarihi, Mimari, Geometri, Grafik, Tezhip, Ebru, Kalemişi, Cilt, Çini, Naht

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.III.3.1. Hat sanatının diğer ilim ve sanat dallarıyla olan ilişkisini yapılandırabilme

- a) Konuyu inceleyerek mantıksal ilişkiler ortaya koyar.
- b) Tespit ettiği ilişkilerle ilgili ön bilgilerden yararlanarak uyumlu bir bütün oluşturur.

HH.III.3.2. Sülüs mim ve he harflerinin birleşimleri ve temmet metniyle meşk murakkasındaki örneklerle uygun şekilde sanat eseri oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hüsnühattın Diğer İlimlerle İlişkisi
Hüsnühattın Diğer Sanatlarla İlişkisi
Sülüs Meşk Öğretimi

Anahtar Kavramlar

çini, tezhip

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; kavram haritası, yapılandırılmış grid, çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak hat sanatının tezhip ve ebru sanat dallarıyla olan ilişkisine dair bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, yapılandırma, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin hat sanatının tezhip, ebru ve mimari ile ilişkisi olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Hat levhalarının süslenmesinde hangi sanatlardan faydalanılıyor olabilir, hat sanatının ilişkili olduğu sanat dallarına örnekler veriniz." gibi sorularla öğrencilerin düşünce ve tahminlerini paylaşmasına imkân verilerek ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Hat sanatında harflerin ölçümlendirilmesiyle geometrik şekiller arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları HH.III.3.1

Hat sanatının diğer ilim ve sanat dallarıyla ilişkisinin kurulabilmesi amacıyla içeriğinde ayet, şiir bulunan, bezemesinde tezhip ve ebru kullanılan birer hat eseri gösterilir. Hat eserlerinin içerik açısından incelenmesi istenir. Hat sanatının dinî ilimler, edebiyat, mimari, geometri, grafik, tezhip, ebru, kalemîşi, cilt, çini, naht gibi diğer disiplinlerle mantıksal ilişkileri ortaya konur. Öğretmen tarafından sunulan bilgilerle ortaya konulan ilişkiler desteklenir. Öğrencilerin bütüncül bir bakış açısı oluşturmalarına rehberlik edilir. Elde edilen bilgi ve birikimle hüsnühattın bir diğer disiplinle ilişkisini yansıtan broşür hazırlanması ve okul panosunda sergilenmesi istenebilir (**D19.3**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kavram haritası, yapılandırılmış grid, çıkış kartı ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

HH.III.3.2

Hattat Mehmed Şevki Efendî'nin Sülüs Meşk Murakkai ve örnek sülüs metinleri öğrencilere sunulur. Öğrencilerden öğretmen rehberliğinde konuya ilişkin görsel anlatım aracını incelemeleri istenir (**OB4**). Sülüs mim, he harflerinin birleşimleri ve temmet metninin yazılışı tarif edilir. Meşk murakkasındaki örneklerle uygun bir çalışma ortaya koymaları desteklenir. Öğrencilerin ilk yazdıkları "Rabbiyessir" metniyle "temmet" metni arasındaki gelişim sürecine dikkat çekilir (**D3.1**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar öz değerlendirme formları ve sülüs mim, he harflerinin birleşimleri ve temmet metninin yazılışı ölçütlerine göre hazırlanan dereceleme ölçekleriyle değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak hat sanatının tezhip ve ebru sanat dallarıyla olan ilişkisine dair bir sunum yapmaları istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, yapılandırma, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

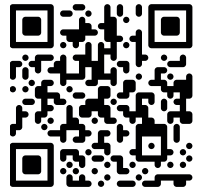
Zenginleştirme Öğrencilerden divan edebiyatında geçen hüsnühatla ilgili beyitleri ve açıklamalarını gösteren bir fanzin hazırlamaları istenebilir.

Destekleme Temmet metni iki ayrı parçaya bölünerek meşk edilebilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: HÜSNÜHAT LEVHASI HAZIRLAMA

Ünitenin odak noktasını sülüs hattı ile yazılacak levha oluşturmaktadır. İlgili üniteye öğrencilerin yazılacak metin ve ön hazırlıklara karar verebilmesi, sülüs metnini hüsnühat ile yazarak ürüne dönüştürebilmesi ve sülüs eserin bezenmesi ve çerçeveletilmesiyle sanatsal ürün oluşturabilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 12

ALAN BECERİLERİ SAB4. Sanatsal Üretim Yapma Becerisi (SAB4.2. Sanatsal Ürün Oluşturma), SAB5. Sanatsal Tasarım Yapma Becerisi (SAB5.2. Sanatsal Tasarım Ürünü Oluşturma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB3.1. Karar Verme

EĞİLİMLER E1.2. Bağımsızlık, E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik), E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E1.6. Seçicilik, E3.3. Yaratıcılık, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler

D3.2. Çalışkanlık, D7.1. Estetik, D12.1. Sabır, D14.3. Saygı, D16.3. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri -

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Ebru, Tezhip

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

HH.III.4.1. Yazılacak sülüs metnine karar verebilme

- a) Yazılacak sülüs metnine ilişkin amacı belirler.
- b) Karara ilişkin bilgi toplar.
- c) Karara ilişkin olası alternatifler oluşturur.
- ç) Seçenekler üzerine mantıksal denetleme yapar.
- d) Mantıksal denetlemeye dayalı seçim yapar.
- e) Kararının sonuçları üzerinde yansıtma yapar.

HH.III.4.2. Sülüs metnini hüsnühat ile yazarak sanatsal eser oluşturabilme

- a) Yazılacak metne uygun yöntem ve teknikleri belirler.
- b) Yazılacak metnin yöntem ve tekniğine uygun araç gereci belirler.
- c) Üretim aşamalarını sıralar.
- ç) Metni sanatsal esere dönüştürür.
- d) Eserin estetik ve işlevsel yeterliliğini değerlendirir.

HH.III.4.3. Sülüs eserinin bezenmesi ve çerçeveletilmesiyle sanatsal ürün oluşturabilme

- a) Konuya uygun görsel anlatım araçlarını inceler.
- b) Konuyu sanatsal ürüne dönüştürür.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Sülüs Metninin Belirlenmesi

Sülüs Metninin Hüsnühatla Yazılması

Sülüs Eserinin Bezenmesi ve Çerçeveletilmesi

Anahtar Kavramlar

celi, istif

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; kontrol listeleri, çıkış kartları, açık uçlu sorular, akış şeması ve yansıtıcı öğrenme günlükleri kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak bir hattatı atölyesinde ziyaret ederek veya video izleyerek sülüs hattında bir eserin nasıl yazıldığını gözlemlemesi ve not tutması istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir. Sonuç değerlendirmede performans görevleri, öğrenci ürün dosyası ve yazılı yoklamalar kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin sülüs harfleri ve kelimeleri kurallarına uygun olarak yazabildikleri ve başlıca levha formlarını tanıdıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"Levha hazırlama deneyimlerinle ilgili neler söyleyebilirsiniz, levhalarda sülüs hattının tercih edilme sebebi ne olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin deneyim ve tahminlerini paylaşmasına imkân verilerek ön bilgileri kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Hattatların eserlerini oluşturma sürecinde verilen emek ve gösterilen özen ile levha oluşturma aşamasında ortaya konan azim ve gayret arasında köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

HH.III.4.1

Öğretmen rehberliğinde yazılacak hüsnühat levhasının kullanım amacı belirlenir. Dinî ve edebî metinlerden kullanım amacı belirlenen hüsnühat levhasına ilişkin bilgi toplanır. Bu doğrultuda yazılacak hüsnühat levhasının örneklerinin basılı veya dijital kaynaklardan incelenmesi sağlanır. Önceden yazılmış metinlerden yazılacak levhaya ilişkin alternatif seçenekler oluşturulur (**E1.6**). Seçenekler oluşturulurken soru turu tekniği kullanılabilir. Oluşturulan bu seçenekler üzerine emeğe saygı ve telif hakları gözetilerek mantıksal denetleme yapılır (**D14.3**). Mantıksal denetlemelere dayalı yazılacak metne ilişkin seçim yapılır. Seçilen kelimenin kısa, celi boyutta ve basit istifler şeklinde olmasına dikkat edilir. Verilen kararın sonuçları üzerinden yansıtma yapılır. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kontrol listeleri, çıkış kartları, açık uçlu sorular, yansıtıcı öğrenme günlükleri ve akış şeması kullanılabilir.

HH.III.4.2

Yazılacak metne uygun uygulama yöntem ve teknikler açıklanır. Öğrencilerin uygulayacağı yöntem ve tekniği belirlemeleri sağlanır (**SDB1.2**). Hüsnühat yazımında kullanılan araç gereç sıralanır. Öğrencilerden yöntem ve tekniğe uygun araç gereci belirlemeleri istenir. Ürün ortaya çıkarma sürecine ilişkin öğretmen tarafından bilgilendirmeler yapılır. Öğrencilerden ilgili aşamaları sıralaması beklenir (**D3.2**). Üretim aşamasında ön bilgi ve beceriler uygulamaya aktarılır. Tüm aşamalar dikkatli bir şekilde takip edilerek metin sanatsal esere dönüştürülür (**E3.7**). Bu süreç öğretmen tarafından kontrol edilerek öğrencilerin çalışmalarını eksiksiz tamamlamaları sağlanır (**D16.3**). Ortaya çıkan eserin estetik ve işlevsel yeterliliğine ilişkin değerlendirme yapılır (**D7.1**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında yansıtıcı öğrenme günlükleri ve öz değerlendirme formları kullanılabilir.

HH.III.4.3

Sülüs eseri yazılmış aharlı kâğıt, murakka kartonu, tezhip, ebru ve çerçeve görsel anlatım araçları olarak sunulur. Öğrencilerden yazdıkları sülüs eserlerini bezemede kullanacakları görsel anlatım araçlarını incelemeleri istenir (**E1.2**). Üzeri hat yazılı eser uyumlu bir tezhip veya ebruyla bezenerek özgün bir çalışma ortaya konur (**E1.4, E1.5, E3.3**). Bu süreçte tezhip ve ebru dersi öğretmen veya öğrencilerinden destek alınabilir (**SDB2.1**). Bezenen eser çerçeveletilerek levha şeklinde sanatsal ürüne dönüştürülür. Öğrenciler ürünlerini sergileyerek içeriğe ve oluşturma sürecine ilişkin bilgilendirmeler yapar (**D12.1**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında öğrencilerin yaptığı çalışmalar, öz değerlendirme formları ile yazının kenar bezemeleri ve çerçeveleme ölçütlerine göre hazırlanan derecelendirme ölçekleri ile değerlendirilebilir. Öğrencilerden seçtikleri ürünleri öğrenci ürün dosyasına eklemeleri istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak bir hattatı atölyesinde ziyaret ederek veya video izleyerek sülüs hattında bir eserin nasıl yazıldığını gözlemlemesi ve not tutması istenebilir. Bu performans görevi "araştırma, bilgi toplama, özgünlük, doğruluk, içerik, tasarım, sunma, dil ve anlatım" ölçütlerinin bulunduğu dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir. Sonuç değerlendirmede performans görevleri ve öğrenci ürün dosyasından yararlanılabileceği gibi yazılı yoklamalar da kullanılabilir.

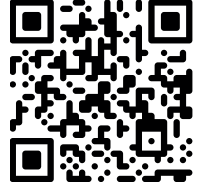
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden zerendud tekniğiyle de levha yazmaları istenebilir.

Destekleme Levha hazırlanırken kısa ibareler düz satır şeklinde yazdırılabilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2899848461 - 2899848461 - 2899848461 - 2899848461

